

BLAŽENI ALOJZIJE

Stepinac

GODINA XVIII. (2011.) 3. listopada BROJ 3-4. CIJENA 10 KUNA ISSN 1331-9124

Glasnik Postulature

»Što više živim i gledam sudbinu Crkve, to mi je draža!
O, velika si, Crkvo Božja!«
(Bl. Alojzije Stepinac, 24. XI.1959.)

Drage obitelji, budite hrabre!

»Zazivam na ovu zemlju i na sve njezine stanovnike, zagovor i pomoć blaženoga Alojzija Stepinca, Pastira kojega vaš narod voli i štuje. Neka prati mlade naraštaje da žive u ljubavi koja je potaknula Gospodina Isusa Krista da svoj život daruje za sve ljude.«

U današnjem je društvu više no ikad žurno potrebna nazočnost uzornih kršćanskih obitelji. Moramo na žalost ustanoviti, da se, posebno u Europi, širi sekularizacija koja Boga života gura na rub te donosi rastuću razjedinjenost obitelji. Apsolutizira se sloboda bez odgovornosti za istinu, i njeguje se, kao ideal, individualno dobro preko potrošnje materijalnih dobara te površnih iskustava, ne vodeći računa o kvaliteti odnosa s osobama i o najdubljim ljudskim vrijednostima; ljubav se svodi na sentimentalni osjećaj i zadovoljavanje nagonskih poriva, bez nastojanja da se stvore trajne veze međusobne pripadnosti i bez otvorenosti životu. Pozvani smo da se odupremo tom mentalitetu! Uz riječ Crkve, veoma je važno i svjedočenje te zauzetost kršćanskih obitelji, vaše konkretno svjedočanstvo, posebno kao potvrda nepovredivosti ljudskoga života od začeća do njegova prirodnoga skončanja, što je jedinstvena i nezamjenjiva vrijednost obitelji utemeljene na braku i na potrebi zakonskih odredbi koje bi podupirale obitelji u zadaći rađanja i odgoja djece.

Drage obitelji, budite hrabre! Ne popuštajte tom sekulariziranom mentalitetu koji nudi suživot kao pripravu ili čak kao zamjenu za brak! Pokažite svojim životnim svjedočanstvom da je moguće ljubiti poput Krista, bezrezervno, da se nije potrebno bojati brige za drugu osobu! Drage obitelji, radujte se očinstvu i majčinstvu! Otvorenost životu znak je otvorenosti prema budućnosti, pouzdanja u budućnost, kao što poštivanje naravnoga zakona oslobađa osobu, a ne ubija je! Dobro obitelji je dobro i Crkve. Želio bih istaknuti ono što sam tvrdio prije: »Izgradnja svake pojedine kršćanske obitelji smješta se unutar veće obitelji Crkve, koja je podupire i nosi sa sobom. I obratno, Crkvu grade obitelji, male kućne crkve.« (*Discorso di apertura del Convegno ecclesiale diocesana di Roma*, 6. lipnja 2005: *Insegnamenti di Benedetto XVI*, I, 2005, p. 205). Molimo Gospodina da obitelji budu uvijek više male Crkve, a crkvene zajednice da budu više obitelj! *(Iz propovijedi na Hipodromu 5. lipnja 2011.)*

Na naslovnoj stranici: »Molitva na grobu blaženoga kardinala Stepinca podsjetila nas je, na osobit način, na sve one koji su trpjeli – a i danas trpe – zbog vjere u Evanđelje. Nastavimo moliti zagovor toga neustrašivoga svjedoka uskrsloga Gospodina, kako bi svaka žrtva, svaka kušnja, koje prinosimo Bogu iz ljubavi prema njemu i braći, mogle biti kao pšenično zrno koje, pavši na zemlju, umre da donese plod.« (Iz govora na odlasku iz Zagreba, u Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb – Pleso 5. lipnja 2011.)

Pohod pape Benedikta XVI. Crkvi u Hrvata i svim građanima Republike Hrvatske bio je svojevrstan Božji prolaz. Papin osmjeh, vedrina i nadom protkani govori začas su razbili oblake sumnje koji se bezrazložno nadviše nad hrvatskom javnošću i postadoše poput sunčanih zraka kojima dobri Bog želi oplemeniti četrnaest stoljetnu vjernost hrvatskoga naroda Kristu Gospodinu, nasljedniku svetoga Petra i katoličkoj baštini. Shvaćajući važnost i ozbiljnost Papina prolaska lijepom našom domovinom, Božji narod, satkan od djece, mladih, roditelja, muževa i žena, djedova i baka, đaka i studenata, učitelja i profesora, intelektualaca i jednostavnih ljudi, radnika na njivi i u tvornici, u uredu, na moru, zadivili su mnoge u domovini i u svijetu koji su sa skepsom i zluradošću pratili Papin dolazak. Molitva u tišini, pjesma iznikla iz jednostavnih melodija i polifonije dočarala je domaćoj, Crkvi nesklonoj, javnosti i cijelome svijetu kako se voli navjestitelj istine, zastupnik pravde i tumač istine o čovjeku. Hvala Svetome Ocu za svaku izgovorenu riječ, osmjeh i ohrabrenje, kojima je pridizao hrvatski puk.

Osobito ti hvala, Sveti Oče, što si na jasan način svemu svijetu još jednom predočio svijetli lik bl. Alojzija Stepinca s kojim »Zajedno u Kristu« želimo proslavljati Božje ime i graditi opstanak na ovome tlu koje je on poškropio svojom krvlju. Sveti Otac ga je proglasio »neustrašivim pastirom«, »nezaboravnim biskupom«, koji se »zbog svoje postojane kršćanske svijesti znao oduprijeti svakom totalitarizmu«, tako da je »u vrijeme fašističke i nacističke diktature postao branitelj Židova, pravoslavnih i svih progonjenih, a zatim u vrijeme komunizma, odvjetnik vjernika«. Na svjedočanstvu njegove čiste savjesti, Prvosvećenik je hrvatskom narodu protumačio nezaobilaznu ulogu savjesti u izgradnji cjelovite osobe i pravednoga društva.

Uspješnosti apostolskog pohoda Benedikta XVI. Hrvatskoj želi pridonijeti i ovaj broj *Glasnika postulature bl. Alojzija Stepinca*. Nastavljamo s objavljivanjem predavanja prof. dr. Stipe Botice održanog u Zagrebu 7. veljače 2011. o sadržaju i porukama dnevnika krašićkog župnika Josipa Vranekovića. Donosimo i prikaz novih svetaca i blaženika Katoličke crkve.

Čudne interpretacije antifašizma u hrvatskoj javnosti i negiranje zločina što ih počiniše partizani tijekom Drugoga svjetskog rata i u poraću te sljedbenici komunističke ideologije kroz desetljeća toga sustava na hrvatskom ozemlju, po drugi put ubijaju iste žrtve iskrivljujući činjenice i lažno prikazujući tijek povijesnih događaja. Kakva je to demokracija u kojoj se, kad mi-

Hvala ti, Sveti Oče

Hvala Svetome Ocu za svaku izgovorenu riječ, osmjeh i ohrabrenje, kojima je pridizao hrvatski puk.
Osobito ti hvala, Sveti Oče, što si na jasan način svemu svijetu još jednom predočio svijetli lik bl. Alojzija Stepinca s kojim »Zajedno u Kristu« želimo proslavljati Božje ime i graditi opstanak na ovome tlu koje je on poškropio svojom krvlju. Sveti Otac ga je proglasio »neustrašivim pastirom«, »nezaboravnim biskupom«, koji se »zbog svoje postojane kršćanske svijesti znao oduprijeti svakom totalitarizmu«, tako da je »u vrijeme fašističke i nacističke diktature postao branitelj Židova, pravoslavnih i svih progonjenih, a zatim u vrijeme komunizma, odvjetnik vjernika«.

Pozdravljajući Svetoga Oca, postulator kauze reče: »Sveti Oče, kanonski postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca dobro napreduje. Nadamo se njegovu skorom proglašenju svetim.« Sveti Otac je uzvratio: »Nadamo se, ubrzo!«

»Draga braćo u biskupstvu, (...) svojim svećenicima ne propustite davati jasne duhovne, doktrinalne i pastoralne naputke. Crkvena zajednica doista u sebi sadrži zakonite različitosti, no ipak ne može vjerno svjedočiti Gospodina ako nema zajedništva njezinih članova. To od vas zahtijeva budno služenje u dijalogu punom ljubavi, ali i jasnoće i čvrstoće. Draga braćo, prianjati uz Krista znači 'čuvati njegovu riječ' u svim okolnostima (usp. Iv 14,23).« (BENEDIKT XVI., Nagovor na molitvi Večernje u Zagrebačkoj prvostolnici, 5. lipnja 2011.)

nistar unutarnjih poslova RH najavi uhićenje nekih zločinaca, uznemiri i sâm državni vrh te sprječava uhićenje zločinaca i uspostavu pravde? Jer je i bl. Stepinac bio žrtva toga progona, donosimo u ovom broju kraći prikaz grobišta partizanskih i komunističkih žrtava te prikaze 66. komemoracije žrtava bleiburške tragedije i hrvatskog križnog puta, pohoda kardinala Josipa Bozanića i biskupa Zagrebačke metropolije stratištu jame Jazovke te obredne molitve na stratištima u Tišljanskoj Dubravi i Velom Grablju.

Budući da se Jutarnji list oglušio na zahtjev mons. postulatora da objavi njegov osvrt na knjigu »Stepinac u Lepoglavi – zapisi nadbiskupova čuvara«, koju su sastavili Dane Mirić i suradnici, a isti je novinski dnevnik od 14. do 20. svibnja 2011. javnosti predstavljao sadržaj spomenute knjige, te u razgovoru s gosp. Mirićem objavljenom 21. svibnja 2011. iznio klevete protiv postulatorove osobe i službe, donosimo taj osvrt u cijelosti. Nekorektnost urednika Jutarnjeg lista samo potvrđuje istinitost izjave Komisije HBK Iustitia et pax od 27. lipnja 2011. godine da su u Republici Hrvatskoj na djelu netrpeljivost i nasilje prema katolicima. Možda taj osvrt otvori oči pučkom pravobranitelju Jurici Malčiću, koji u ovoj državi nigdje ne vidi ta prava povrijeđena, ili gosp. Jasminu Mesiću, ministru kulture RH, čije ministarstvo financira časopise s tendencijom mržnje prema hrvatskom narodu i bl. Alojziju Stepincu (Srpske novosti).

Shvaćajući važnost i ozbiljnost Papina prolaska lijepom našom domovinom, Božji narod, satkan od djece, mladih, roditelja, muževa i žena, djedova i baka, đaka i studenata, učitelja i profesora, intelektualaca i jednostavnih ljudi, radnika na njivi i u tvornici, u uredu, na moru, zadivili su mnoge u domovini i u svijetu koji su sa skepsom i zluradošću pratili Papin dolazak.

Osobitu smo pozornost posvetili papinskim uputama za slavljenje, čašćenje i klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu. Nakon članka teologa Inosa Biffija TRAJNA PRISUTNOST – Značenje euharistijskog klanjanja, objavljenog u poluslužbenom dnevniku Svete Stolice L'Osservatore Romano, neki su vjernici postavili pitanje: Zašto je na brzinu ogoljen oltar u katedrali pripremljen za svečanu Večernju s Benediktom XVI., a papa, kojemu smo obećali vjernost i pravovjernost, redovito slavi otajstvo Euharistije i s križem i svijećnjacima na oltaru?

U rubrici svjedočanstva donosimo očitovanje isusovca Slavka Pavina o njegovu držanju u JNA i obrani časti kardinala Stepinca.

Neka članci i slike popraćene riječima Benedikta XVI. Crkvi u Hrvata i drugi prilozi u nama ukrepljuju zdrave misli o životu, obitelji, Crkvi, crkvenim pozivima i pridonesu vjernosti Kristu Gospodinu s kojim zajedno možemo postavljati temelje koje, kako je to učio i posvjedočio bl. Alojzije Stepinac, ne može oboriti oholost svjetskih moćnika ili podmuklost podzemlja, koje i u našoj društvenoj sredini sustavno radi na razaranju čovjekove osobe, obitelji, Crkve i naroda.

U Zagrebu, 7. rujna 2011.

dr. Juraj Batelja, postulator

U izolaciji je bila prilika za reminiscenciju cjelokupna života

Uz objavljivanje dnevnika krašićkog župnika Josipa Vranekovića (2)

Bl. Alojzije u molitvi pred glavnim oltarom Presvetoga Trojstva župne crkve u Krašiću

Piše: prof. dr. Stipe Botica

Nadbiskup i kardinal Alojzije Stepinac u svom krašićkom zatočeništvu nije pasivna osoba koja se prepustila usudu (nespojivim, dakako, s autentičnim kršćanstvom!) već iznimno aktivna osoba koja stalno propituje svoj život i postupke (to se još bolje može vidjeti iz njegovih pisama: na tisuće krišom otposlanih iz zatočeništva!). Neke od važnijih postavki: postupak sa suđenja i »nesuradnje« s onima koji su unaprijed donijeli presudu; obrana Crkve-Svete Stolice-kršćanskog i svetopisamskog svjetonazora pred komunističkom ideologijom; silno pouzdanje u Boga, zagovor Marijin i molitvu; strah za moguće klonuće (i ustupak) pred vlastima crkvene hijerarhije i svećenstva; propitkivanje i osuda zla koje nanose CMD-aši Udruženje, gotovo tijekom cijelog Dnevnika. Koliko je to obuhvatno, neka pokaže jedna njegova tvrdnja: »Kad pomislim na jadne CDM-aše, to me više boli nego deset godina Lepoglave.« (str. 413)

Pa i u zadnjim godinama života je rekao: »Ponovno bacam anatemu na CMD.« (str. 609); briga i strah za hrvatsku nacionalnu misao; nepomirljiv stav prema komunističkoj vlasti i moćnicima; prosudba ljudi i okolnosti povijesnog života hrvatskog naroda; pouzdanje i molitva da narod ne zataji; nevjerojatna pomnja i briga za one koji mu pružaju skrb, utočište i liječenje; zrenje Boga-Stvoritelja u prirodi; korespondencija sa svima koji mogu pomoći Crkvi, kršćanstvu i hrvatskom narodu; veselje u susretu s djecom i »nevinima«; užitak u svećeničkim poslovima koje obavlja u Krašiću; predaja svoje sudbine u Božje ruke… Sve su to teme koje više puta evocira kao i cijeli svoj život (od najranijeg djetinjstva, preko odrastanja, obitelji, okolnosti 1. svjetskoga rata, studija, mladomisništva, biskupovanja i sadašnjeg vremena). Kao čovjek iznimne intelektualne sposobnosti, posvema posvećen Bogu i svom pozivu; osoba njegovana i čvrstog hrvatskog nacionalnog osjećaja, postojana i nepokolebljiva značaja – o svemu je govorio otvoreno i jasno, uvjerljivo i bez zadrške.

Dnevnik je sve to pokazao: kontinuirano i kontekstualizirano (dokumentirano), sad se čini još uvjerljivije, objektivno, jer se motri iz udaljenosti kao sjećanje. Zapravo znatan dio informacija ovdje su uspomene, sjećanja, memorabilia, o onome što se već dogodilo ili se u tom trenutku događa, a najčešće povezano i jedno i drugo. Sve je to obilno natopljeno citatima: iz Sv. pisma, literature, njegovim aforizmima i uspješno sročenim formulacijama, interaktivno. Lako je i figurativno stilizirao, primjerice nakon čitanja Don Quijotea je rekao: »Uvjeren sam, da nema veće ´donkihotijade´nego što su ovi naši« (str. 435), misleći naravno na komunističko ponašanje i vlast.

Nekoliko odabranih uporišta njegova života i djelovanja izdvajam u dihotomijskom nizu: (1) kršćanstvo naspram komunizma, (2) odnosi **mi – oni**, (3) procjena sadašnjih (komunističkih) moćnika – stvarni hrvatski velikani, (4) vje-

Briga i strah za hrvatsku nacionalnu misao; nepomirljiv stav prema komunističkoj vlasti i moćnicima; prosudba ljudi i okolnosti povijesnog života hrvatskog naroda; pouzdanje i molitva da narod ne zataji; nevjerojatna pomnja i briga za one koji mu pružaju skrb, utočište i liječenje; zrenje Boga-Stvoritelja u prirodi; korespondencija sa svima koji mogu pomoći Crkvi, kršćanstvu i hrvatskom narodu; veselje u susretu s djecom i »nevinima«; užitak u svećeničkim poslovima koje obavlja u Krašiću; predaja svoje sudbine u Božje ruke... Sve su to teme koje [autor] više puta evocira kao i cijeli svoj život...

Bl. Alojzije Stepinac u procesiji dolazi na podjeljivanje sakramenta krizme u Novskoj, 12. lipnja 1939.

ra u hrvatski narod i njegovu budućnost – vjera u slom komunizma, (5) procjena svoje uloge u ovome vremenu – nemanje straha pred patnjom i smrti.

Glede prvoga, nepokolebljivo odan kršćanstvu, a često je poručivao svećenicima »Krunicu u ruke i pouzdanje u Boga: On jedini može da nas čudom svojim izbavi iz ove nevolje« (str. 83). S druge strane imao je silno pouzdanje u Sv. Stolicu: »Nikada ne bih htio politički voditi narod. Silna odgovornost. Gledam kako političari sude jedni o drugima: *izvana lijepo, a u sebi obratno!* Vidim iz ovoga i to da mi nemamo pravoga prijatelja, osim gore dobri Bog, a na zemlji Sveta Stolica.« (115) S obzirom na komunistički svjetonazor i uopće pogled na život i čovjeka, više puta je osporavao svaku mogućnost humanizacije od komunista, primjerice: »Što se oni razbacuju s tim izrazima. *Savjet za prosvjetu, nauku, kulturu*!! Jadne li njihove kulture! To je bestijalizacija čovjeka, a ne kultura. – ili civilizacija urlanja i šmajsera...! Sastanci, mitinzi, razglasne postaje, a sve laž.« (str. 218)

Za razliku od toga, u kršćanstvu i molitvi je silna »duhovna snaga i utjeha. A oni, vječno nemirni, uvijek nešto mijenjaju, novo traže, viču, deru se, galame. Pravo je nekoć rekao prorok za njih: *Hi in curribus et equis!*« (str. 220) Znao je na ovu temu i ironizirati, kao kad je gledao zastavu, »Koliko mi srce puca od boli i žalosti kad vidim na njoj taj prokleti znak (petokraku).« (str. 231) Čak je pred smrt maštao da će napisati i knjigu »Križ i Petokraka.« (689) Bio je skeptičan i o partizanima i o ustašama pa je tako rekao: »Tražio sam u Rječniku što znači riječ 'partizan'. Arhanićev rječnik...donosi ovo i ono značenje, i na kraju: ustaša. Zanimljivo svakako. U nekim se stvarima ne razlikuju mnogo.« (str. 242) Na drugom je mjestu komunizam drukčije odredio, gledajući »bezakonje komunizma... zapad ne zna što je komunizam, *Mendacium incarnatum*, to je moja definicija komunizma«, te »s komunistima mogu samo budale, pokvarenjaci, pijanice, bludnici – po koji lakomac.« (str. 386) Radovao se stoga Adenauerovoj pobjedi... »da zgazi ovo socijalističko blato – smrad. Ne velim to za ljude socijaliste, nego njihovu ideju.« (str. 570)

Za razliku od toga hvali svećenike i ugledne pojedince koji su ostali na drugoj strani jer »...da ste pali na koljena pred krvnicima..., narod bi vas prezreo.« (str. 386) Čvrst i pouzdan stav omogućila mu je i svetopisamska perspektiva koju je obilno koristio i u propovijedima i govoru jer »Neiscrpan je to i divan izvor. Sve više shvaćam ljepotu te knjige.« (str. 436)

Glede drugoga, vrlo snažno izražena opreka između naših i njihovih, između onih po Božjim načelima i onih koji su protiv Njega. A ovih drugih je puno, pred svijetom se prave dobri: »Kako lažu ti naši neprijatelji: g. 1945. rekao sam američkom konzulu, kako je češće dolazio k meni, kako je nekad u Perziji kralj Asver dao svakome lašcu usijanom šipkom probušiti jezik. Da je kod nas takav zakon, tko bi producirao tolike šipke.« (str. 116) Ovo **oni** vrlo če-

»Na Pastire spada da [Evanđelje] pouzdano nude vjernicima, kako bi im pomogli procijeniti svoje osobne odgovornosti, sklad između njihovih odluka i zahtjeva vjere. Tako se napreduje u onom nužnom 'kulturalnom zaokretu', da bi se promicala kultura života i društvo po mjeri čovjeka.« (BENEDIKT XVI., Nagovor na molitvi Večernje u Zagrebačkoj prvostolnici, 5. lipnja 2011.)

Kao čovjek iznimne intelektualne sposobnosti, posvema posvećen Bogu i svom pozivu; osoba njegovana i čvrstog hrvatskog nacionalnog osjećaja, postojana i nepokolebljiva značaja – o svemu je govorio otvoreno i jasno, uvjerljivo i bez zadrške.

sto se rabi (bar dvjesto puta u različitim konotacijama).

Na jednom mjestu »oni« su članovi CMD-a, što je žestoko napadao, i komunistički vlastodršci, jer »oni postupaju točno kao za Francuske revolucije, za Henrika VIII. i sl. Ide se za odcjepljenjem od Rima. Onda u pravoslavlje… i nestalo bi hrvatskog naroda. Ja tu gledam velikosrpstvo i komunizam. Ali sreća je naša, što oni ne računaju s glavnim faktorom, a to je Bog.« (str. 150) Osobito ga je bolno diralo kad se u »Vjesniku«, i na drugim razinama, vrijeđa marijanska godina jer »vrijeđaju najveće svetinje hrvatskog naroda… ja njima ništa ne vjerujem. Oni sve grade na laži. I u tome su upravo drski.« (str. 306–307) »U tome se znao našaliti i ironizirati, jer 'Tko s vragom tikve sadi, o glavu mu se razbiju'.« (str. 562)

U svome razmišljanju pokolebao se i u vrijednosni sustav Zapada. Više puta je isticao: »Nisam se nikad u životu zanosio nekom pomoći sa zapada. Zapad je truo u vjerskom i moralnom pogledu.« (str. 448) Svejedno se u ožujku 1957. veselio potezima koji su vodili do ujedinjenja Europe, nadajući se da će i Hrvati biti u toj zajednici naroda.

Inače je čvrsto vjerovao u pobjedu Crkve i kršćanskih načelu, u tom zlom vremenu. Rekao je (26. 5. 1958.) »Mogu ja otići…, ali znajte, Katolička crkva će ostati. Pobjeda Crkve je sigurna, a ne komunizma. Ni vrata je paklena ne će nadvladati, a kamo li Tito i Ranković.« (str. 640) Upotpunio je takav stav i ovom tvrdnjom: »Nema nikakve zajednice između svjetla i tmine, između nas i njih. Ni u čemu se ne slažemo. Jedino što je zajedničko jest to, da smo si protivnici.« (str. 717)

Glede trećega, najviše je invocirao Tita, pa je tako u Dnevniku (30. 10. 1952.) na vijest da je Radio London javio da se traži oslobođenje Stepinca, rekao: »To je stvar Gospodina Boga – i kad on reče: dosta, neće se pitati ni Tita, ni Edena. Bog zna gdje i oni tada budu.« (str. 123) Poslije je na pitanje hoće li se sastati s Titom, odgovorio: »Pa ja sam 'ratni zločinac'.« (str. 139) Više puta je navedeno da je Stepinac »Titu, čini se, kost u grlu, koju ne može progutati i koja će ga zadaviti.« (str. 177) Više puta su pokušali da ode u Zagreb, na slobodu, ali: »Ne, ja odavde ne idem. Išao bih, ali samo kao slobodan čovjek… ne ću da budem *njihov* rob… Tražim poništenje sramotne presude.« (str. 182)

Ovdje je ključ Stepinčeva stava, da oni povuku svoju presudu (što će više puta ponoviti), ali ovome treba dodati i opetovanu formulaci-

»Velikodušno primajte one koji kucaju na vrata vašega srca, nudeći svakome darove koje vam je božanska dobrota povjerila. Ustrajte u zajedništvu sa svojim biskupom i u međusobnoj suradnji.« (BENEDIKT XVI., Nagovor na molitvi Večernje u Zagrebačkoj prvostolnici, 5. lipnja 2011.)

ju: »Ja njima (komunistima) ne vjerujem ništa!« (str. 186). Među onima kojima najmanje vjeruje jest Tito, pa je o njemu razgovarao (s Vranekovićem), ponekad i žustro, kao primjerice »Kod večere: Neka se maršal samo grozi, ali će jednom i njemu Gospodin: *Da rationem vilicitationis suae!* Tko je tebe, druže Tito, ovlastio da ubijaš tri stotine svećenika... da zatvaraš stotine svećenika... da milijune ubijaš?? Narod –? A tako?« (str. 196) Ponovno, na radijsku vijest da »Tito sprema logor za svećenike kod Travnika, reče: Samo neka sprema, ali progovorit će i Gospodin Bog, a on to ne zaboravlja.« (str. 217)

Kako Tito nije opraštao ni svojim sljedbenicima, kad se u svemu ne slažu s njim, dvaput je dotakao i pitanje Đilasa. Stepinac reče »Do jučer se rugao Crkvi i Bogu i tolike je unesrećio, a danas je to i njega stiglo. Tko zna kako će i drugi za njim poći!« (str. 253) Kad je kasnije doznao za osudu Đilasa, odao mu je priznanje jer je Đilas u New Yorku izjavio da »novinari u Jugoslaviji mogu čuti istinu jedino od njega i Stepinca«, a da je »Stepinac nevin, ali su ga morali osuditi«, i da je u Splitu obilazeći Meštrovićeve radove rekao da »najljepše Meštrovićevo djelo jest... gdje prikazuje Stepinca kako kleči i moli za hrvatski narod.« (str. 375) Usporedio je njegovo suđenje sa svojim, štoviše »bit će izrečena osuda na nekako u vrijeme moga suđenja. Ni najmanje mu ne želim zlo, premda je on kao prvi do Tita kumovao sramotnom mom procesu.« (str. 574)

Više puta je navodio kako je Tito omalovažio Mariju, kad je rekao da će možda Stepincu pomoći »Neka Marija« (str. 330), a i inače »Tito je podrugljivo govorio 'Nekakva Marija'. Pokazat će tebi brzo Marija tko je ona!« (str. 358) Ne samo to, već i ideološka razlika je razlog da »ja drugu maršalu ne vjerujem, kao što se komunizmu ništa ne smije vjerovati. Sjećam se, kako je Tito jednom izjavio: 'Mi niti za dlaku ne odstupamo od marksističke ideologije, niti ćemo ikada odstupiti!' To mu vjerujem. Između nas i njih nema pomirenja, nego borba do pobjede, a to sigurno ne bude na strani komunizma.« (str. 465) U nekoliko je navrata ipak procjenjivao da je tadašnja situacija bila iznimno složena i da ni Titu nije bilo lako, posebice sa Srbima.

Prisjeća se (17. 3. 1958.) na »prvi i čini mi se posljednji razgovor s Titom... kako je kao preobučeni ruski pukovnik razgovarao s Dražom koji je odlučio likvidirati sve Hrvate. 'Eh, ne ćeš, Draža', pomislio sam u sebi, veli Tito. .. I doista... nije li Providnost baš Tita uzela da nas zaštiti od većega zla, što je spremao Draža. Makar smo i od ovoga mnogo napatili i danas patimo, ali da je Draža prevladao, Bog samo znade što bi bilo od nas. Neka drugi sude, što hoće o Titu, tko je on, ja sam svjestan, da je onaj pravi Tito-Zagorac.« (str. 612)

Nešto je ublažio svoj stav prema Titu i nakon posjeta i razgovora s Ivanom Meštrovićem jer je spriječio nalete srpskog šovinizma i Kardeljevu aspiraciju da »cijelu Istru i Rijeku pripoji Sloveniji. To su htjeli provesti u Titovoj odsutnosti. Tito je ustao protiv, viknuvši: 'Zar nije dosta srpskog šovinizma, čim ćemo pred narodom pravdati i taj slovenački!' Na pitanje Titovo, tko je to predložio, odgovori Kardelj: 'Jaz'. 'A zašto? 'Slovenija je iza Crne Gore najmanja republika, i to joj je potrebno... Tito je to spriječio... Možda je ipak on (Tito) u rukama Providnosti, da u ovim prilikama nismo još gore prošli.« (str. 755) Procjenjivao ga je i na ovaj način: »Kad god vidim Titovu sliku – naduto i bahato njegovo držanje, sjetim se Göringa. Tako su si nekako slični.« (str. 629) Pa i na ovaj način da je Tito »ne jedanput pokazao, da ima debelu kožu.« (str. 629) Ili, nakon nategnutih odnosa sa SSSR-om (20. 5. 1958.): »Čujem da je Tito u velikom škripcu. Hruščov ga drži. Doživljava sudbinu onih koji sjede na dvije stolice! 'Neka se mole svome Bogu', rekao je bahato, kao da

Boga ne treba njemu! I 'nekakova Marija', govori on. Čekaj, čekaj, brzo ćeš vidjeti tko je ta Marija!« (str. 638) Glede uspostavljanja odnosa sa Svetom Stolicom, nekoliko puta ističe da se Tito vara ako misli da »...inicijativa mora doći sa strane Crkve. 'Nikada, druže Tito', Vatikanu se ne žuri.« (str. 806)

Druge komunističke vlastodršce, pojedinačno, tek usputno spominje, kao primjerice svog tužitelja Blaževića. Kaže da se sjeća kako je »punim mirom išao na čitanje presude. I kroz sve ovo vrijeme čini mi se da uživam malo više mira nego moj tužilac Blažević ili sudac Vimpulšek. Kažu mi za ovog posljednjeg, da se danomice samo opija, da nekako zatomi očaj.« (str. 351) A kad je tisak objavio o masovnim stradanjima na Kubi (17. 1. 1959.) rekao je retoričkim pitanjem: »Ne bude li se i ovdje jednom pitalo za tolike grobnice! Ne bude li i moj tužitelj Blažević, jednom odgovarao! Velik je gospodin Bog.« (str. 693)

Bakarića priziva više puta, u vrlo negativnu kontekstu, a na smrt Moše Pijade reče: »Ne ćemo se veseliti njegovoj nesreći, ali mnogo je jada zadao osobno meni i cijelom narodu.« (str. 528) Stepinac, inače, nije htio presuđivati ljudima, jer to je Božji posao, ali je samo postavio pitanje: »Ne znam kako će proći i sâm Tito, Bakarić i različiti Belinići... Kuda će Krleža sa svojom blasfemijom...? Vjerojatno opet u Beograd, ali ne znam, kako bi se ovoga puta tamo proveo, jer Srbi ne podnose Hrvata.« (str. 744)

»Nikada ne bih htio politički voditi narod. Silna odgovornost. Gledam kako političari sude jedni o drugima: izvana lijepo, a u sebi obratno! Vidim iz ovoga i to da mi nemamo pravoga prijatelja, osim gore dobri Bog, a na zemlji Sveta Stolica.«

Za razliku od ovih, osporavatelja/komunista, Stepinac invocira ljude – pouzdane značajeve i u kratkim crticama izriče mnogima pohvale. Zanimljive su formulacije u takvim prilikama. Spomenimo samo neke, primjerice Šepera: »Biskupija u čvrstim rukama. Šepera poznam dobro i znam da se ne bude dao zastrašiti.« (str. 383) Slično je ponovio i kasnije »Hvala Bogu, ako ja i umrem, znam da je biskupija u čvrstim rukama. Bakarić se poveselio, kad je došao Šeper i rekao: 'Došla je nova metla', jest nova, samo za koga? Poznam ja Šepera bolje nego ti, druže Bakariću!« (str. 527)

Hvali biskupa Mahnića, Čulu, Kosa, Meštrovića, Kuharića, Grgeca, Aleksu Benigara, svoje liječnike, časne sestre i mnoge druge; iz prošlosti Boškovića, Strossmayera i Leopolda Mandića. Očito je imao neke nejasnoće glede Strossmayera: »Koliko npr. Strossmayera svi navlače na svoju stranu, a u stvari sposoban je bio i velik. Ljubio je naš narod« (str. 778). I nešto kasnije (14. 11. 1959.): »Što dalje čitam o Strossmayeru, i onda njegove govore i propovijedi, to više vidim, da je bio velik čovjek. Moram promijeniti mišljenje o njemu. Silno je volio Crkvu i jadni naš narod« (str. 787).

Ima više odlomaka u kojima pokazuje svoj stav prema Paveliću, vladi NDH, ustašama. Oprezno o tome govori, kao i o cijelom odnosu crkvene hijerarhije u tom trenutku, osobito u nadnevku od 19. 2. 1956. Rekapitulirajući duže razdoblje, ističe svoju protimbu odnosa prema Židovima, prema spremanju državnog arhiva (i drugih dokumenata) u Dvor. Znao je da su neki od klera bili »povezani s ustašama. Ja bome nisam... Nisam mogao odobriti mnoge poteze... Teško je bilo meni ići često k Paveliću. No, kad je bila veća stvar posrijedi, morao sam ići. Zanimljivo je, da Pavelić nikada nije bio u Dvoru. Da je barem jedanput došao, alaj bi komunisti uživali. Koliko bi to bio argument za njihove laži«. I, možda najzanimljivija stvar u ovome Dnevniku: procjena i ocjena stanja na svršetku rata: »... kad je sve išlo kraju 1945. g. , pozove me Pavelić. Vidio sam na njemu zabrinutost i on će *in medias res*: `Znadete, da je tradicija, da su zagrebački biskupi vršili bansku čast u časovima, kad je izbila kakva neprilika... I sada mi se kanimo na vrijeme povući, pa smatram, da biste Vi preuzeli i civilnu vlast u Hrvatskoj u svoje ruke... 'Poglavniče', – velim mu, – 'to je velika stvar i ja moram o tome dobro promisliti.' No, u duši imao sam gotov odgovor: Ne!« (str. 463)

U podužem tekstu pokazuje sve dileme koje su bile i tijekom rata i u poraću, i svoje mjesto (zapravo: moć i nemoć) u svemu tome. O Paveliću je progovorio i u travnju 1957. nakon atentata: »Žao bi mi bilo da mu se zlo dogodi, makar se nismo u mnogom slagali, i ljutih mi je jada zadao. Ja ga više puta nisam mogao razumjeti. Kad sam mu prigovorio, znao je reći: 'Moja je savjest pred historijom mirna'.« (str. 538) Inače je te godine više puta evocirao sjećanje na 1945., i sve teškoće tog složenog vremena. O složenosti situacije možda najbolje govori njegova tvrdnja da tada »ništa nije 1945. g. u Hrvatskoj bilo tako jeftino kao ljudske glave.« (str. 539)

(nastavak slijedi)

»Preporučujem pastirima Crkve i Božjem narodu praksu euharistijskoga klanjanja, bilo u osobnom bilo u zajedničkom obliku.« (BENEDIKT XVI., *Sacramentum caritatis*, br. 67)

»Hostija sveta, Tebe sakriva – al' vjera zbori: ovdje je BOG!«

Nakon što smo bili u školi vjere u Euharistiju, koju je blaženi Alojzije Stepinac naviještao i svjedočio na brojnim euharistijskim kongresima diljem Zagrebačke nadbiskupije i Crkve u Hrvata, a dok pripremamo niz prikaza o euharistijskim kongresima proslavljenima na župnim, dekanatskim, krajevnim, biskupijskim i nacionalnim kongresima u hrvatskim biskupijama između dvaju svjetskih ratova u prvoj polovini dvadesetoga stoljeća, donosimo u ovom broju nekoliko misli o slavljenju i čašćenju Euharistije u Katoličkoj crkvi. Vjerujemo da će ta zapažanja pripomoći dubljem i radosnijem osobnom i zajedničkom slavljenju svete Mise, kako svećenika tako i Kristovih vjernika laika.

Sigurno su bili teški razlozi zbog kojih su blaženi Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. često upozoravali službenim pismima (»Dominicae Cenae«, 1980.; »Ecclesia de Eucaristia«, 2003.; »Sacramentum Caritatis« (2007.), sinodama, Euharistijskom godinom i nagovorima da se izbjegnu zloporabe u slavljenju Euharistijskog otajstva te blagovanju i klanjanju ovom otajstvu naše vjere.

Naime, poluslužbeni dnevnik Svete Stolice »L'Osservatore Romano« je u dvobroju od 10./11. siječnja 2011. objavio vrlo aktualan članak koji je pod naslovom »Trajna prisutnost« (»Una Presenza che continua«) i podnaslovom »Značenje euharistijskog klanjanja« (»Significato dell'adorazione eucaristica«), napisao poznati talijanski teolog Inos Biffi. Zbog aktualnosti članak donosimo u cijelosti.

TRAJNA PRISUTNOST
Značenje euharistijskog klanjanja

Piše: Inos BIFFI

Odmah nakon posvećenja (*statim post consecrationem*)«[1], »snagom riječi« (*vi verborum*) – određuje koncil u Tridentu – događa se »čudesna i jedinstvena pretvorba« kruha i vina u Tijelo i Krv Kristovu: »pretvorba – nastavlja Tridentinum – koju Katolička crkva naziva najprikladnijim terminom transsupstancijacija« (*Decretum de sanctissima Eucharistia*, 4. poglavlje, 2. kanon).

Osjetilno iskustvo doduše ne primjećuje nikakvu promjenu. Sigurnost da je u »presvetom sakramentu Euharistije« – kako nastavlja Tridentinum – »istinski, stvarno i bitno prisutno tijelo i krv našega Gospodina Isusa Krista, s dušom i božanstvom, dakle cijeli Krist«, ne može biti dokazana ni pogledom kao ni opipom i okusom, kako pjeva Toma Akvinski u »Klanjam ti se smjerno«[2], već je u potpunosti utemeljena na slušanju riječi Gospodinove, od koje ništa nije istinitije: »Vid i opip okus varaju se tu. Al' za čvrstu vjeru dosta je što čuh.

[1] Riječi ustanove Euharistije: »Uzmite i jedite...«, »Uzmite i pijte...«.

[2] »Adoro te devote.«

Papa Ivan Pavao II. potvrdio je da moralni život »posjeduje vrijednost 'duhovnog bogoslužja' (Rim 12,1; usp. Fil 3,3), koje se crpi i hrani iz nepresušnog izvora svetosti i slave Boga, a to su sakramenti, osobito pričest. Naime, sudjelujući u žrtvi na križu, kršćanin je u vezi s darovateljskom ljubavlju Kristovom te se osposobljuje i obvezuje da proživljava tu milosrdnu ljubav u svim svojim životnim stavovima i ponašanjima.« (BENEDIKT XVI., Sacramentum caritatis, br. 82)

Vjerujem u svemu Kristu Bogu svom, istine nad ovom nema istinom.«[3]

Poznati su nepovjerenje i reakcije na pojam »transsupstancijacija« koji, budući da proizlazi iz rječnika starodrevne filozofije, danas postaje staromodan i neaktualan. Tridentski sabor, sa svoje strane, naprotiv drži ga »najprikladnijim«. On to zaista jest, kako bi se izrazilo, da se snagom Kristovom i djelovanjem Duha Svetoga, zbilja kruha i vina stvarno mijenja u zbilju Tijela i Krvi Kristove.

Osim toga, [Trident] rabi iz svakodnevnog govora u kojem značenje pojma »bitno«[4] odmah ukazuje na duboku i sintetičku razinu neke stvarnosti. Ipak, to nas ne oslobađa potrebe rasvjetljivanja i tumačenja značenja euharistijske »transsupstancijacije«, koja je vlastita katehezi, kao što je i slučaj s drugim istinama kršćanskih istina.

U svakom slučaju, pojmovi kao »transsignifikacija« i »transfinalizacija«, koje predlažu neki teolozi kao zamjenske, ne samo da ne izražavaju nego čak i mijenjaju smisao koji vjera Crkve povezuje s pojmom »transsupstancijacije«. Nije samo dovoljno reći da kruh i vino posvetom poprimaju novi smisao (»transsignifikacija«) i novi cilj (»transfinalizacija«), koje bi se željelo otkriti, novim značenjem i svrhom. Naprotiv, treba jasno potvrditi da su do tog stupnja promijenjeni, da su nepovratno postali »Tijelo i Krv Gospodinova«, kako navodi Pavao (1 Kor 11,27).

Dotaknuli smo samo neke teologe. No, ne nedostaju nam nadalje liturgičari koji ne prihvaćaju tridentske definicije o transsupstanciјaciji nakon posvetnih riječi, jer tada – tvrde – povijesne spoznaje su bile ograničene, nisu se vrednovale osobito stare euharistijske molitve (anafore) s naglaskom na zazivu Duha Svetoga, nije postojala svijest o jedinstvenoj strukturi euharistijske molitve te se ovisilo o već anakronoj strukturi materije i forme. Kao da se želi reći da se cijela zapadna patrističko-liturgijska tradicija, izražena u Tridentu, prevarila oko značenja ili snage (»vis«) posvetnih riječi i posljedično o vjeri u stvarnu prisutnost nakon izvršene posvete (*per acta consecratione*), prije nego što cijela euharistijska molitva završi. Ali ono što je ovdje manjkavo, prije mogućeg nedostatka vjere i teološkog značenja, čini mi se smiješnim baš to značenje. Nažalost, takvo razmišljanje dovodi do žalosnih posljedica za one koji bi bili sljedbenici takvih učitelja.

Nastavljajući naše razmišljanje: u ustanovi Euharistije kruh je Tijelo Kristovo i vino njegova Krv isključivo zbog stvarateljske prisutnosti ili Isusova učinkovitog govora (»sermo operatorius«; sv. Ambrozije), koji nakon izrečene zahvale i u njezinom kontekstu, izjavlju-

[3] »Visus, tactus, gustus in te fallitur, sed auditu solo tuto creditur. Credo quidquid dixit Dei Filius, Nil hoc verbo veritátis verius.«

[4] »Supstancijalno.«

»Sve, a osobito zaređene službenike kao i one koji, pomno pripravljeni, u slučaju stvarne potrebe bivaju opunomoćeni kao izvanredni službenici svete pričesti, molim da učine sve što je u njihovoj moći kako bi gesta u svojoj jednostavnosti odgovarala svojoj svrsi, a to je osobni susret s Gospodinom Isusom u sakramentu.« (BENEDIKT XVI., Sacramentum caritatis, br. 50)

Bl. Alojzije Stepinac podiže Tijelo Kristovo na jednom od brojnih euharistijskih kongresa proslavljenih u Zagrebačkoj nadbiskupiji

je i potom daje kao svoje Tijelo kao kruh i svoju Krv kao vino. Upravo je ovo novost »Večere Gospodnje«.

Molitva zahvale bila je sastavni dio svakog jela. No, apostoli upozoravaju da se u onoj posljednjoj Kristovoj pashi s njima radi o Tijelu i Krvi Gospodnjoj iz njegove izričite i učinkovite izjave. To više što sama liturgijska struktura kakvu nalazimo u sinopticima kod govora o ustanovljenju Euharistije, pokazuje nakanu da se u prvi plan kao ključne stave Kristove riječi. U protivnom možemo zaključiti da u odsutnosti zaziva Duha Svetoga[5] Kristove riječi ne bi imale učinka.

Dakle, u svakoj je misi Krist uvijek izvorni slavitelj. Ne posvećuju riječi same po sebi, neovisno od njega kao neka vrsta magijskog čina, nego uvijek on osobno ili njegova snaga djelujuća u zajedništvu s Duhom Svetim: služitelj djeluje *in persona Christi*[6], »uprisutnjujući« nakanu i djelovanje samoga Gospodina. Ta toliko ozloglašena *forma* o kojoj se govori zajedno s *materijom*, nema namjeru ukazati na nešto drugo već na riječ, odnosno Kristovu nakanu, koja genetskoj stvarnosti kruha (materija) utiskuje stvaralački uvjet novog i čudesnog postojanja Njegova tijela.

No, vratimo se na vjeru u stvarnu prisutnost koja nam se daruje snagom transsupstancijacije, da bismo se mogli držati upravo te vjere koja se ne očituje uvijek dovoljno jasno i cjelovito. Pokazatelj toga je način površnog načina zbrinjavanja svetih čestica za vrijeme pričesti ili na završetku euharistijskoga slavlja, premda se ovdje ne radi o opsesivnom traženju gotovo nevidljivih čestica, koje su izgubile značenje znakova.

Prisjetimo se Origenove opomene: »Vi koji redovito sudjelujete u svetim otajstvima znate s kako velikom pomnjom i poštovanjem čuvate Tijelo Kristovo kada vam je pruženo, sa strahom da nijedna mrvica ne padne na pod i da dio toga posvećenoga blaga ne propadne. Osjećali biste se krivima i to s pravom, ako bi se zbog vaše nebrige štogod od njeg izgubilo.« (*In Exodum homiliae*, 13, 3)

Sučelice upravo spomenutom nedostatku teško je oteti se dojmu da se zapravo radi o pomanjkanju sigurnosti da pod sakramentalnim znakovima, i nakon slavlja, osobno biva pri-

[5] »Epikleze.«

[6] »U Kristovoj osobi.«

Na oltaru postavljeno sve za sv. Misu: kalež, kruh, vino i hostije, misna knjiga, kadionica i tamjan. Ti darovi i simboli postat će znak i sredstvo stvarne Kristove prisutnosti u euharistiji.

U svakoj je misi Krist uvijek izvorni slavitelj. Ne posvećuju riječi same po sebi, neovisno od njega kao neka vrsta magijskog čina, nego uvijek on osobno ili njegova snaga djelujuća u zajedništvu s Duhom Svetim: služitelj djeluje 'in persona Christi', »uprisutnjujući« nakanu i djelovanje samoga Gospodina.

sutan Isus Krist, pravi čovjek i pravi Sin Božji, dostojan klanjanja kao i Otac i Duh Sveti.

S druge strane, umanjivanje, sve do nestajanja, znakova bogoštovlja i klanjanja, koji su tiha ispovijest vjere, ali ne manje učinkovita od one povjerene riječima - kao npr. poklecanje, naklon, klečanje, tišina nakon zahvalne molitve, kako je nazivamo - pridonijelo je i još pridonosi slabljenju svijesti o trajnoj stvarnoj Isusovoj prisutnosti i nakon slavlja.

Uostalom, uza sve što je izrečeno može se dogoditi da se i sama vjera u Isusa Sina Božjega, jedinog i sveopćeg Spasitelja svih ljudi, počne kolebati, a bez vjere u Njega i bez milosti križa nema za nikoga spasenja.

Praksa euharistijskog klanjanja nije bila promjena ili devijacija kršćanske pobožnosti već njezino obogaćivanje. Danas su konačno i s pravom nadvladani okviri suprotstavljanja klanjanja slavljenju, koje je izvor Kristove prisutnosti u znakovima: klanjanje užiže osobni odnos s njim, potpomože i produbljuje razmišljanje o žrtvi Križa, raspiruje radosno iznenađenje zbog sakramentalne prisutnosti.

Klanjanje Gospodinu u Euharistiji, naime, ne može se izjednačiti pred drhtavim i smetenim prostiranjem, niti s voljom »poništenom« sučelice prisutnog božanstva. Naprotiv, ono znači biti ispunjen neizrecivim i zanosnim udivljenjem sučelice predanja Sina Božjega. Bezgranično darivanje Riječi koja je postala »Bog s nama«, gotovo »zaključan« svojom slavom u sakramentu.

Zbog toga je neusporedivo dragocjeno vrijeme provedeno u klanjanju, bilo onom svečanom i javnom, bilo onom tihom i osobnom, kao što su na isti način dragocjene za cijelu Crkvu one zajednice braće i sestara koje se posve posvećuju »cjelodnevnom« klanjanju.

(preveo: Borna Puškarić)

Ustrajnost u vjeri Otaca

Čitajući ovaj osvrt na neka suvremena promišljanja o Euharistiji u samoj Crkvi potražio sam što o tome uči blaženi Alojzije Stepinac u čiju vjeru i nauk ne sumnjamo, dapače ta vjera i nauk tvore baštinu koja zbog svoje pravovjernosti obvezuje. On u *Katehetskim propovijedima*, u 2. knjizi, objavljenoj u Zagrebu godine 1956., u propovijedi br. *XVI. PRETVORBA*, uči što zapravo pretvorba (transsupstancijacija) jest:

»Kada svećenik izgovori riječi Kristove nad hostijom, koju drži u ruci: 'Ovo je tijelo Moje!' - onaj isti čas zbiva se divna, pače najveličanstvenija stvar, što je možemo zamisliti. U isti čas kruh prestaje biti kruh, a namjesto kruha drži svećenik u rukama Krista Gospodina, Sina Božjega, koji je na otajstveni način došao na oltar, iako su u rukama svećenikovim ostale prilike kruha, te okus, vid i opip ćuti isto što i prije pretvorbe kruha. I kad svećenik uzme kalež i nad njim izgovori riječi Isusove: 'Ovo je krv Moja Novoga Zavjeta, koja se prolijeva za mnoge na otpuštenje grijeha', onaj isti čas nije više u kaležu vino, nego prava krv Gospodina našega Isusa Krista, makar vid, okus i opip osjeća isto što i prije pretvorbe vina. To je najdivnija stvar što je doživljavamo na zemlji, i to svaki dan za vrijeme pretvorbe pod sv. Misom.«

»Kada svećenik izgovori riječi Kristove nad hostijom koju drži u ruci: 'Ovo je tijelo Moje!' – onaj isti čas zbiva se divna, pače najveličanstvenija stvar, što je možemo zamisliti. U isti čas kruh prestaje biti kruh, a namjesto kruha drži svećenik u rukama Krista Gospodina, Sina Božjega, koji je na otajstveni način došao na oltar, iako su u rukama svećenikovim ostale prilike kruha, te okus, vid i opip ćuti isto što i prije pretvorbe kruha. I kad svećenik uzme kalež i nad njim izgovori riječi Isusove: 'Ovo je krv Moja Novoga Zavjeta, koja se prolijeva za mnoge na otpuštenje grijeha', onaj isti čas nije više u kaležu vino, nego prava krv Gospodina našega Isusa Krista, makar vid, okus i opip osjeća isto što i prije pretvorbe vina.« (Bl. Alojzije Stepinac)

Te Blaženikove tvrdnje i ovaj vrlo aktualni članak žele upozoriti kako mnogim kritičarima uporaba pojma *transsupstancijacija* za objašnjenje događaja euharistijskog otajstva upada u oči više njezino podrijetlo iz filozofskog područja ondašnje metafizike (koja baštini Aristotela) i pojmovlje koje potječe iz njegova načina razmišljanja, kao npr. *ousia* kojim se označuje samosvojna i nesvodiva subjektnost nečega, nešto iznutra karakterizirano načelom jedinstvenosti, cjelovitosti i u ontološkom smislu samoodredljivosti, nešto što nije tek tako promjenljivo ili površno kao akcidenti već postojano, tj. nešto što se podrazumijeva kao bît nečega što će kasnije, osobito u patrističkom razdoblju, kod Tertulijana biti označeno pojmom *substantia*, za preciziranje dileme: što to znači biti osoba u smislu tumačenja Trojstvenih odnosa?; ili pak grčki pojam *hypostasis* koji gotovo ima isto značenje kao i prethodni izrazi. Sv. Toma Akvinski će kasnije jasno naglašavati kako trans-supstancijacija glede samog naziva ima jedini smisao u tome što na najizravniji način tumači »promjenu biti« (supstancije kruha i vina u supstanciju tijela i krvi Kristove snagom Kristovih riječi: »Ovo je Tijelo moje.« - »Ovo je Krv moja.«).

Taj nauk je ukrijepio blaženi Ivan Pavao II. u enciklici *Ecclesia de eucharistia,* ovim riječima: »Prilikom posvete kruha i vina zbiva se promjena cjelokupne tvari kruha u tvar Kristova tijela, našega Gospodina, i cijele tvari vina u tvar njegove krvi. Tu pretvorbu zgodno i prikladno Katolička crkva naziva *transsupstancijacijom.*« (br. 15)

Benedikt XVI. pak u enciklici *Sacramentum caritatis* to isto uči govoreći o ključnoj ulozi Duha Svetoga u euharistijskom slavlju te osobito s obzirom na transsupstancijaciju: »Brojna svjedočanstva crkvenih otaca pokazuju da su oni toga bili osobito svjesni. Sveti Ćiril Jeruzalemski u svojim *Katehezama* tvrdi kako mi 'zazivamo milosrdnoga Boga da pošalje svoga Duha Svetoga nad darove koji su pred nama, kako bi on pretvorio kruh u tijelo Kristovo, a vino u krv Kristovu. Ono što Duh Sveti dotiče posvećeno je i posvema promijenjeno.«[7] I sveti Ivan Zlatousti ističe da svećenik zaziva Duha Svetoga kad slavi žrtvu[8]: poput Ilije, službenik zaziva Duha Svetoga kako bi se »po milosti koja silazi nad žrtvu užgale duše sviju. «[9]

Neka promišljanja mimo ovoga nauka međutim nameću jedno veoma važno pitanje, ne samo u smislu metodološko-lingvističke zahtjevnosti tumačenja neke stvarnosti nego, što je osobito važno u dogmatskom smislu, kako na najprecizniji način pogoditi i obuhvatiti bît događaja euharistijske pretvorbe? Ovo je ujedno i najteži zadatak teologije i njezino nepodnošljivo breme, da u najvećoj mogućoj mjeri sa sigurnošću progovori o stvarima za koje jamči vjera Crkve, a da pritom bude svjesna nesigurnosti i nepouzdanosti samog jezika i pojmovlja koje je već u sebi karakterizirano raznim ograničenjima zbog npr. trendovskog vida (pojmovi po sebi nemaju jasnu ontološku, jezično-uporabnu preciznost; samim time što se oni svakodnevno koriste) već u sebi sažimaju interpretativne načine povijesno-društvenih utjecaja nekog razdoblja i mentaliteta (tako primjerice značenje supstancije danas se zbog napretka prerađivačke tehnologije najčešće svodi samo na običnu materijalnost nečega, sirovinu), s druge strane, kako objasniti događaj ili sadržaj neke otajstvene stvarnosti na analogan način uporabe pojmova koji imaju svoje izvorno značenje iz filozofskog i profanog miljea – predstavlja, međutim, veliki problem!

Stoga je za sada pojam transsupstancijacije, iako možda anakron (usprkos i svojoj nesavršenosti, ali nipošto pogrešnosti u predmetnoznačenjskom smislu), ostaje jedini legitiman

[7] Catechesis, XXIII, 7: PG 33, 1114 s.

[8] Usp. De sacerdotio, VI, 4: PG 48, 681.

[9] Isto, III, 4: PG 48, 642.; Sacramentum caritatis, br. 13.

Sveti Ćiril Jeruzalemski u svojim Katehezama tvrdi kako mi »zazivamo milosrdnoga Boga da pošalje svoga Duha Svetoga nad darove koji su pred nama, kako bi on pretvorio kruh u tijelo Kristovo, a vino u krv Kristovu. Ono što Duh Sveti dotiče posvećeno je i posvema promijenjeno.«

termin (i hvala Bogu da je tako u ovoj sveopćoj konfuziji pojmova i pristupa) za tumačenje najuzvišenijeg sakramenta. Što pak s drugim izrazima kao npr. trans-signifikacija, trans-finalizacija i trans-socijalizacija? Nesumnjivo je dopušteno u teološkom istraživanju pokušavati, u istraživačkom ili u pozitivno spekulativnom smislu, tragati za produbljenjima i pojašnjenjima poklada vjere (što i je bît teologije), no međutim baš zbog razloga te iste vjere kao istine u najpotpunijem smislu riječi – jer dolazi od Boga koji je savršena i neprevarljiva istina, upućuje na činjenicu da valja biti više na oprezu jer božanski karakter objave ne može biti puki predmet istraživanja na isti način kako je to u prirodnim i društvenim znanostima postavljeno. Danas se i u teološkom taboru istina sve više zatvara u područje derivacija ljudskih sposobnosti racionalnog uvida i društvenih faktora uz minimaliziranje svake mogućnosti da Bog može izreći pomalo nešto i na drugačiji, tj. na sebi svojstven objektivan način od onog koji sugerira samouvjerenost naturalističkog i racionalističkog pristupa izvođenja nečeg istinitosnog; dovoljno je samo malo zaviriti u neke egzegetske zaključke i njihovo zaprepašćujuće relativiziranje ne onog što valja kritički analizirati kao izraz mentaliteta nekog vremena, već onoga što se odnosi na sržnu eliminaciju koja biblijski tekst opisuje kao čudo ili glede evanđeoskih ulomaka koji govore o Kristovu hodanju po moru, uzašašću, itd. – a da se takav pristup voli sa zapanjujućom neumjerenošću kititi pojmom znanstvenosti, a sâm pritom krši njezin temeljni metodski uvjet: verifikacija onoga što se tvrdi i to na osnovu pouzdanih instrumenata – a kako pak, kada je to bilo prije 2000 godina, zbog čega ne postoji nikakav sigurni instrumentarij već samo hipotetsko nagađanje, dakle radi se samo o pretpostavkama a ne sigurnim činjenicama, kako se nažalost podvaljuje na učilištima.

Pojam transsignifikacija odnosi se na tumačenje promjene značenja u smislu da predmet

Monstranca u kojoj se u Ludbregu od godine 1509. čuvaju relikvije Presvete Krvi Isusove nakon euharistijskog čuda 1411. godine

dobiva neki novi sadržaj i vrijednost – međutim obuhvaća li takav pristup cjelovitiju i korjenitiju promjenu kakvu podrazumijeva transsuspstancijacija?

Transfinalizacija govori pak o tumačenju promjene određenja i svrhe – međutim, nije li ovo suviše postavljeno apstraktno i neprecizno? Jedan i drugi pojam međutim polaze od personalističkih razloga isticanja osobne prisutnosti za razliku od prostorne (transsupstancijacija), zbog čega nesumnjivo mogu predstavljati svojevrsnu dopunu (ali ne nužnu) službenom terminu. I pored toga, poteškoća leži u činjenici što ova dva pojma još nemaju dovoljnu argumentacijsko-teološku potkrjepu znanstvene razradbe glede preciznosti, obuhvatnosti i sržnosti (bitnosti) tumačenja, u smislu da na najbolji način 'pogađaju' značenje u ovom slučaju euharistijske stvarnosti. Crkva se pak odlučuje za ono što je dovolj-

no steklo teološko znanstveni legitimitet u nekom povijesnom kontinuumu (a ne samo što je popularno u nekom razdoblju, što već u idućem mijenja značenje), da može adekvatno predočiti s ciljem što veće doktrinarne »jasnoće i čistoće« istine katoličke vjere.

Problem pak opasnosti, ne u pozitivnom smislu da se spekulira o nekoj teološkoj kategoriji već da se svakojaki uvidi pojedinaca ili neke škole jednostavno odmah dogmatiziraju, nalazimo u suvremenoj liturgijskoj teologiji koja kao mlada »znanost« (misli se na onu postkoncilsku) često ignorira dosadašnji doprinos teološke misli, nastojeći se sama odvažiti na ulogu nekakve predvodnice drugih teologijskih područja (valja uočiti jedan veoma opasan pozadinski *panliturgizam* osobito u nekim mjesnim Crkvama), a ona sama je tek na staklenim nogama.

Danas se i u teološkom taboru istina sve više zatvara u područje derivacija ljudskih sposobnosti racionalnog uvida i društvenih faktora uz minimaliziranje svake mogućnosti da Bog može izreći pomalo nešto i na drugačiji, tj. na sebi svojstven objektivan način od onog koji sugerira samouvjerenost naturalističkog i racionalističkog pristupa izvođenja nečeg istinitosnog.

Tako je u pojedinim člancima mnogo raznih utopizama i krajnje idealizacije ljudske sposobnosti odgovora na navještaj i moć obreda, kao da sve ovisi samo o obrednoj snazi preobražaja (a kako to konkretno bez antropogenih uvjeta odnosa s milosti o čemu govori teološka antropologija, to oni ne tumače!) i inicijaciji u simbole, bez primjerice bitnog uvažavanja antropološke poteškoće grijeha, kao i slabosti ljudske naravi glede uspostave odnosa sa transcendencijom, pa i po liturgiji kao najvažnijoj medijaciji s Bogom.

Kakvi su to izrazi npr. »simbolička šutnja koja nije asketska« (što je besmisleno jer i nametanje šutnje samome sebi jest već svojevrsno samodiscipliniranje), a da iza takvih pojmova ne postoji nikakva dodatna argumentacijska razradba, već se to nameće *a priori* kao da je dogma. Utapljati liturgiju u pretjeranu simbolizaciju utire put novim opasnostima jedne neuravnotežene i suviše apstraktne teologije, koja nema puno veze ne samo sa svojim dogmatskim izvorima nego i sa samom iskustvenom stvarnošću bitne funkcije liturgije, a to je posvećivanje.

I jedna dvojba na kraju. Pa zar nije čudna tolika opsesija inzistirati nepodnošljivom strastvenošću da se svetohraništa u crkvama pod svaku cijenu dislociraju s oltara na neki pokrajnji ili na neko drugo mjesto? Ne postoji, međutim, ni jedna razrađena teologija koja stoji kao opravdanje toga čina, već samo pretpostavke progresivno orijentiranih liturgičara, pa se ipak to nameće kao da je dogma. Nigdje u koncilskim dokumentima nema govora o tome!

Papa Benedikt XVI. u br. 69. u enciklici *Sacramentum caritatis*, o značenju i mjestu svetohraništa u crkvi doslovce uči:

»U vezi s važnošću čuvanja euharistije te s klanjanjem i čašćenjem sakramenta Kristove žrtve, biskupi okupljeni na Sinodi pitali su se o primjerenom smještaju svetohraništa u našim crkvama. Naime, ispravan položaj svetohraništa pomaže prepoznavanju stvarne Kristove prisutnosti u Presvetom Sakramentu. Zato je nužno da mjesto na kojem se čuvaju euharistijske čestice svatko može lako uočiti čim uđe u crkvu. U tu svrhu pred svetohraništem neka gori vječno svjetlo. Isto je tako potrebno voditi računa o arhitektonskoj raspodredbi sakralnoga zdanja: u crkvama u kojima ne postoji kapela s Presvetim Sakramentom, i u kojima je veliki oltar sa svetohraništem nepomičan, neka se nastavi s postojećom praksom čuvanja euharistije i klanjanja, izbjegavajući ipak smjestiti svetohranište iza sjedala slavitelja.«

Za nadati se, osobito nakon pohoda Benedikta XVI., komu obnovismo i potvrdismo ljubav i vjernost, da će i način slavljenja, blagovanja te čašćenja Euharistije postajati sve prepoznatljiviji u živoj vjeri slavitelja, i da će sve vidljivije biti uvažavane kompetencije onih kojima je podijeljen sakrament sv. Reda i onih kojima su podijeljene samo pojedine službe. Tada će biti manje prigoda u kojima se zapaža da se puni kaleži Presvete Krvi odnose na stolić za pripremu euharistijskih darova, skupljanje svetih čestica, jer pričesniku nisu podijeljene na siguran način, pohranjivanje nezatvorenih čestičnjaka u svetohraništu, te da će svetohranište otvarati i sveto posuđe čistiti samo oni kojima je Crkva tu najveću svetinju s osobitom pomnjom povjerila.

dr. Juraj Batelja

Kako je bl. Alojzije Stepinac postao moj Zaštitnik

Piše: P. Slavko PAVIN DI

Sredinom veljače 1958., u dvadesetoj godini života, pozvan sam u jugoarmiju. Okolnosti su bile teške, mračne, prijeteće. U prosincu prije toga UDBA je jednog dana rano ujutro upala u našu isusovačku zgradu na Jordanovcu 110, blokirala sve ulaze i izlaze, i tijekom cijelog dana pretresala kuću i sve nas. Meni su odnijeli bilježnicu kao dokaz da radim protiv države, jer su u njoj našli poznati biblijski tekst kako je Bog zaprijetio perzijskom kralju Baltazaru rukom koja je pisala po zidu: mene, tekel, parsin. UDBA je protumačila tekst tako da ja očekujem kako će Božja ruka uništiti komunizam. Bio sam pod istragom i živio u neugodnoj neizvjesnosti da bi me UDBA mogla svakog dana pozvati kao što je uhitila i zatvorila neku moju subraću, a poslije ih osudila na određenu zatvorsku kaznu.

Teške slutnje

Počeo sam služenje u jugoarmiji u Trebinju. Tijekom mog boravka u tom mjestu bili su neki izbori, i ja sam iz Zagreba poštom dobio glasački listić. Skupili su nas u neku dvoranu i tu smo trebali zaokružiti komunističke istaknute ličnosti i u zatvorenoj kuverti predati jugooficiru. Oficir je stajao kraj mene i čekao. Čekao sam i ja priliku da se udalji od mene. Tada sam na brzinu sva imena na listiću prekrižio, listić stavio u kuvertu, zalijepio je i onda predao oficiru. Drugi dan se već pričalo »po krugu« kako onaj pop nije glasovao. Shvatio sam da u komunističkoj vlasti i vojsci nema nikakve mogućnosti raditi u diskreciji i po savjesti. Od tada sam kod jugooficira bio obilježen.

Prijeteće ozračje

Nakon nešto više od tri mjeseca boravka u Trebinju dobio sam »prekomandu«. Zajedno s dvadesetak vojnika stigao sam u Travnik. Drugo jutro kapetan KOS-a (kontraoba-

Hodočasnici iz Žepča u BiH pohodili su Krašić dok je dio skupine mladih bio na Trgu bana Jelačića na dočeku Benedikta XVI., 4. lipnja 2011.

vještajne službe) postrojio nas je i pitao ima li među nama netko tko je član Saveza komunista. Nitko se nije javio. On je tada nešto kroza zube opsovao i rekao: »Zanimljivo, među vama nema ni jednog komunista, a ima dva popa.« Sa mnom je bio u skupini bogoslov Matija Prepelić.

Početak zla

Jednog popodneva pozvao me kapetan KOS-a Miljanić na razgovor. Znao sam da se tu skriva zamka. Pomolio sam se da mi Bog dadne mudrosti i snage i slušao njegove priče. Na kraju je postavio sudbonosno pitanje: »Druže, što ti misliš o Stepincu?« Znao sam da je to pitanje zamka i rekao da se u armiji o tim stvarima ne govori. Osim toga kako se moje mišljenje razlikuje od njegova, rekao sam da bi to moglo biti za mene vrlo opasno. On se tada zaklinjao i dao mi »časnu riječ« da to što ću reći ostaje među nama i da to nitko neće saznati. On samo želi čuti »iz prve ruke« od mene kao predstavnika čovjeka drukčijih nazora, moje mišljenje, želi čuti moj stav i moj odnos prema Stepincu. I ja sam želio da on čuje pravu istinu o Stepincu, iako sam znao da ju je izreći vrlo opasno. Opet sam se pomolio i rekao mu: »Stepinac je za mene i za sve vjernike Veliki čovjek, on je heroj, on je svetac.« Nije dalje slušao, nego je pokušao zatomiti svoj bijes. Molio sam se Stepincu da mi sada pomogne. Dalje nisam više ništa htio govoriti. Osjetio sam prijetnju zla koje mi prijeti i koje na mene već nasrće.

Izravan sukob

Sutradan ujutro na MPV-u (»moralno političkom vaspitavanju«) uz kapetana moje čete pojavio se i kapetan KOS-a. Znao sam da neće biti ništa dobro. Nakon nekoliko uvodnih rečenica kapetan KOS-a je rekao: »Drugovi, ja sam komunist, ja sam se borio za ovu komunističku stvarnost. Mene jako vrijeđa da jedan vojnik općepoznatog narodnog zločinca Stepinca naziva velikim čovjekom, herojem i svecem. A ja sam osobno bio na njegovu suđenju u Mostaru. Drugovi, taj Stepinac je blagoslivljao ustaške topove, on je klao djecu...« Podigao sam ruku i dao znak da želim nešto reći. Otresao se na me: »Govori!«

»Drugovi«, obratio sam se vojnicima, »vi ste vidjeli da sam jučer popodne razgovarao s drugom kapetanom. Pitao me što ja mislim o Stepincu. Odgovorio sam mu da se o tim temama u vojsci ne priča. Ali kad me uvjeravao da on osobno želi od mene čuti što mislim i kad mi je dao časnu riječ da o tome nitko neće ništa saznati, rekao sam mu svoje mišljenje. Je li u redu da sada javno iznosi pred vas ono za što mi je dao časnu riječ da neće nikome govoriti?

Kapetan je pobjesnio... izgovarao najgore psovke.

Jednog popodneva pozvao me kapetan KOS-a Miljanić na razgovor. Znao sam da se tu skriva zamka. Pomolio sam se da mi Bog dadne mudrosti i snage i slušao njegove priče. Na kraju je postavio sudbonosno pitanje: »Druže, što ti misliš o Stepincu?« Znao sam da je to pitanje zamka i rekao da se u armiji o tim stvarima ne govori. Osim toga kako se moje mišljenje razlikuje od njegovog, rekao sam da bi to moglo biti za mene vrlo opasno. On se tada zaklinjao i dao mi »časnu riječ« da to što ću reći ostaje među nama i da to nitko neće saznati. On samo želi čuti »iz prve ruke« od mene kao predstavnika čovjeka drukčijih nazora, moje mišljenje, želi čuti moj stav i moj odnos prema Stepincu. I ja sam želio da on čuje pravu istinu o Stepincu, iako sam znao da ju je izreći vrlo opasno. Opet sam se pomolio i rekao mu: »Stepinac je za mene i za sve vjernike Veliki čovjek, on je heroj, on je svetac.«

»Hranite svoje brižno zauzimanje na izvorima Svetoga pisma, Sakramenata, neprestane hvale Bogu, otvoreni i poučljivi djelovanju Duha Svetoga; tako ćete biti učinkoviti djelatnici nove evangelizacije na koju ste pozvani da je ostvarite zajedno s vjernicima laicima, skladno i bez miješanja onoga što ovisi o zaređenom službeniku s onim što pripada sveopćem svećeništvu krštenih.« (BENEDIKT XVI., Nagovor na molitvi Večernje u Zagrebačkoj prvostolnici, 5. lipnja 2011.)

Shvatio sam da mi više nitko ne može pomoći - osim samog kardinala Stepinca. Počeo sam intenzivno moliti Gospodina da mi pomognu molitve kardinala Stepinca.«

Skupljanje »dokaza« protiv mene

Jednog popodneva primijetio sam kapetana u kasarni. Zapazio sam da pojedini vojnici iz mog odjeljenja odlaze k njemu, da se brzo vraćaju i da me zabrinuti izbjegavaju.

Navečer kod čitanja »zapovijesti« bili smo u stroju na hodniku. Moj lijevi susjed, Crnogorac, prišapne mi u uho: »Nađimo se poslije zapovijesti na zapadnoj, neosvijetljenoj strani kasarne!« Tu mi je rekao: »Kapetan me je prisiljavao da sutra na MPV-u nešto kažem protiv tebe. Energično sam odbio. Zabranio mi je da ikom išta kažem. Da znaš što te sutra čeka...«

Vjerujem da mi ga je sam Bog poslao da se pripremim na ono što me čekalo.

Sutradan su oficiri skupili cijeli bataljun, sve četiri čete u jednu prostoriju. I oficira je bilo desetak. »Diskusiju« je otvorio kapetan KOS-a: »Drugovi, danas ćemo razgovarati o vašim međusobnim odnosima. Slobodno iznesite sve što mislite.«

Nastao je tajac. Nakon intenzivnog poticanja da vojnici govore, a nitko se nije javio, sam je prozvao jednog vojnika i pitao ga što on ima reći. Ovaj je počeo zamuckivati. Napokon se jedva razabralo moje ime. Onda ga je kapetan prisiljavao da kaže što ima. Vojnik je s mukom rekao kako nisam htio čistiti top. Poslije je prozvao drugoga i natjerao ga da kaže kako ja nisam htio nositi top na povratku s vježbe. Nato je ustao jedan vojnik iz mog odjeljenja, po nacionalnosti Rom, i glasno rekao kako to nije istina, kako sam ja i umjesto njega nosio top.

Nadbiskup Stepinac podjeljuje sakrament krizme u Podgoraču

Njemu sam dao znak da sjedne i da šuti. Treći je morao reći kako sam za Božić i Uskrs dijelio kolače koje sam dobio od kuće i tako širio vjersku propagandu. Jedan je rekao da sam, iako nisam pušač, kupovao cigarete i dijelio vojnicima da bih ih pridobio za sebe. Jedan je rekao da sam osnovao šovinističku grupu...

Dok su se ovi nesretni vojnici redali, sjedio sam iza leđa jednom vojniku širokih ramena, šutio i molio. Shvatio sam da je ovo situacija iz koje se jednostavno ne možeš izvući. Činilo mi se da tonem u neki ponor. Sjetio sam se kako je Stepinac prošao na sudu i kakve su sve laži iznesene protiv njega. Molio sam ga da mi pomogne.

Kapetanu je napokon prevršilo i obratio mi se riječima: »Druže Slavko, je l' ti slušaš što ovi govore protiv tebe? Daj reci nešto u svoju obranu!« Tu sam se sjetio riječi Isusovih neprijatelja upućene Isusu koje su gotovo identične s ovima što mi govori oficir. Cijelo vrijeme optužaba vladala je grobna tišina. Sada kao da je

dosegla vrhunac. Polako sam ustao, pomolio se u srcu i onda mirno i odlučno rekao:

»Druže kapetane, ni jedan od ovih vojnika ne bi rekao ni jednu riječ protiv mene – da nije morao.«

Kapetan je bacio svoju oficirsku kapu na pod, počeo bjesnjeti i psovati. Drugi oficiri su ga hvatali za rukav i smirivali. Nastao je mete ž. Tada je major kratko rekao da je MPV završeno i da svaka četa ide na svoje zanimanje. Jedan mi je vojnik otvoreno čestitao na »pobjedi«, a ja sam mu odgovorio, da ovo nije pobjeda, da je ovim događajem zapečaćena moja teška budućnost.

Kasnije sam čuo da je komandant brigade pozvao tog kapetana i ukorio ga što nije znao smireno i pametno voditi »proces« protiv mene i zaključio da će on preuzeti brigu oko svega toga.

Nakon nekog vremena u krugu se širila vijest: »Onaj pop će na vojnom sudu dobiti 9 godina zatvora.« Znao sam da to nije samo priča jer je u ono vrijeme to bila praksa: prije nego dođeš na sud tebi se unaprijed odredi kazna.

Srećom, bilo je ljeto. Oficiri su se spremali na godišnje odmore. Zato su moj slučaj odgodili do jeseni.

Čudesan preokret

U međuvremenu je moj vod poslan u Zenicu na pripremanje terena za cestu na brdo Lisac. Dok smo iskapali drveće, jedan me korijen udario u glavu i smrskao naočale. Kako nisam mogao bez njih raditi, poslan sam u Sarajevo po recept za naočale.

Primio me major okulist i pregledao. Dok me pregledavao ušli smo u razgovor. Pitao me kako sam ja, iako đak, u armiji. Nisam mu mogao odgovoriti, ali mislim da je slutio s kim razgovara. Mi koji smo išli u sjemenišnu gimnaziju, a ona nije imala pravo javnosti, morali smo u armiju kao svi drugi. U razgovoru sam mu rekao da je moj okulist prof. dr. Pavišić. Trgnuo se, vedro me pogledao i rekao: »Pa to je moj profesor!« Opet je ispitivao moje oči i upitao me jesam li ja bio na pregledu kad sam došao u armiju. Odgovorio sam da sam bio na pregledu u Trebinju, ali da je to bio rutinski pregled. On se nasmijao i dobrohotno rekao: »Pa ja sam tamo pregledavao.« Bilo mi je jako neugodno, ali se on nije uvrijedio. Ponovno se zagledao u mene i zapitao:

»Druže, je l' bi ti bio spreman ići na komisiju za stalnu nesposobnost?«

Gotovo sam pao sa stolice. Mirno sam odgovorio: »Da, vrlo rado!« A misli su mi se vrtjele oko okolnosti u kojima sam se našao i mračne budućnosti koja me je čekala.

Kratko je odgovorio: »U redu«! Onda je pozvao četiri medicinske sestre i svakoj je diktirao isti tekst za komisiju. Na kraju mi je prijateljski stisnuo ruku i rekao:

»Dođi sutra u 7 sati na šalter broj 7, uzet ćeš ove tekstove i otići kat niže na 'Supervizionu komisiju'.«

Izišao sam iz njegove ordinacije i u sebi ponavljao: Bože, je li to moguće!? Bože, hvala Ti! Dragi kardinale Stepinče, čudesan si!... Polako sam otišao u prostoriju za vojnike, tako zvanu prolaznu sobu, i rekao skupini vojnika koja se tamo zatekla da sutra idem na komisiju za stalnu nesposobnost. Nastalo je opće veselje i odmah trampa: jedan mi je zamijenio bluzu, drugi kapu...

Došla je noć, noć bez sna. U mojoj glavi su se izmjenjivala raspoloženja: neizreciva radost da sutra idem kući i istodobno strah: što ako ovi koji me otpuštaju iz vojske budu provjeravali tko sam ja i kakvo je moje stanje u armiji... pa onda zaustave proces otpuštanja?

> Pratio sam događaje u Krašiću. Kardinalovo je zdravlje bivalo sve teže. Molio sam Boga da ga nagradi za sve dobro što ga je njegova molitva učinila meni. Doživljavao sam da je 10. veljače, na dan njegove smrti, Bog njega poveo iz ovozemaljskog progonstva i patnji i uveo u svoju vječnu, neizrecivu Božansku radost.
> Na dan njegova sprovoda bio sam u katedrali. Iz sredine desne lađe s posebnom sam pobožnošću prisustvovao sv. Misi, pratio sam obrede i sva događanja.
> U jednom trenutku bljesnula mi misao da će on još za mog života biti proglašen blaženim.
> Na tu misao koja mi je, vjerujem, darovana od Boga odgovorio sam svojom riječi, svojim obećanjem: »Bože, ja ću ga onda službeno uzeti za svog zaštitnika.«

Božja i Stepinčeva pobjeda

Ujutro neispavan i uzbuđen dođem na šalter i tražim dokumente. No službenica prevrće papire, ali ih ne može naći. Prošli me trnci: Nije li možda JNA blokirala ovaj moj proces? Uto službenica iz susjednog šaltera koja je čula naš razgovor dobaci: »Izvinjavam se, druže, ali tvoje dokumente na komisiju je odnio sam lekar. Idi dolje, tamo ćeš ga naći.« Moja napetost je naglo popustila. Zahvatilo me olakšanje. I stvarno, kad sam krenuo kat niže, susre-

Vjerujem da je ovaj moj sadašnji život i moj svećenički i redovnički rad plod molitava, zagovora i zaštite blaženog Alojzija Stepinca. Svakodnevno ga molim da se ugradim u sudbinu našega hrvatskog naroda, da radim, živim i umirem za sve ono za što je on radio, živio i umro.
Sada živim u nadi i molim za to da on još za moga života bude proglašen svetim.

li smo se. Okulist me obgrlio oko ramena i rekao: »Druže, ima vas šest za komisiju. Tvoji su dokumenti na vrhu. Prvog će te prozvati.«

Jedno vrijeme sam napeto čekao, a onda sam čuo svoje ime i ušao unutra. Preda mnom je bila neka pukovnica, oko nje još četiri kapetana. Prozvala me je i rekla:

»Druže, provjerili smo nalaze stručnjaka i prema zakonu tom i tom, paragrafu tom i tom, točki toj i toj bit ćeš stalno nesposoban za JNA. Nemaš pravo na invalidninu, jer je tvoja bolest iz civilstva. Slažeš li se?« Odgovorio sam: »Slažem se, drugarice pukovnice!« Ona tada pruži Plavu knjižicu o stalnoj nesposobnosti najbližem kapetanu, ovaj je pruži prema mojim drhtavim rukama.

U tom trenutku kao da se Božja ruka spustila na mene. Kao da mi je Božja ruka pružala tu knjižicu. Stepinčeva molitva ostvarila je pravo čudo: prenijela me iz najteže situacije, iz ponora zatvora u Travniku i vjerojatne smrti, i dovela na put u slobodu, mir, radost.

Shvatio sam: dogodilo se nešto što nadilazi moje ljudsko shvaćanje i moje ljudske mogućnosti.

Između dvije krajnosti

Vratio sam se u Travnik. Kad sam pokazao Plavu knjižicu, poručnik KOS-a bio je preneražen. Hodao je po sobi kao izbezumljen. Vikao je: »Ti si to prevario!« Bio je kao zvijer kojoj je plijen otet iz ralja. Mirno sam rekao neka prepiše podatke i neka me pusti da idem kući.

Nisam otišao na željezničku stanicu. Znao sam da vojna policija ima pravo 24 sata nakon odlaska vojnika iz armije intervenirati, i zatvoriti ga ukoliko vojnik napravi neki nered.

Otišao sam dobroj kršćanskoj obitelji Gašo, zamolio ih neka mi dadnu neki stari kufer, rasjekli smo u komadiće vojni sanduk koji je tada bio propisan svakom vojniku, i onda čekao kod njih 24 sata. Tek tada sam mirno krenuo put Zagreba.

Prvom prilikom sam otišao na vojni odsjek u općinu Maksimir. Činovnik, stari oficir, uzeo je neku knjižurinu, pronašao rubriku s mojim imenom, prepisao podatke iz Plave knjižice, uzeo ravnalo, nad rubrikom napravio Andrijin križ i rekao: »Druže, ti više nemaš ništa s JNA.«

Nad armijom je, dakle, za mene napravljen Andrijin križ! Ona koja je meni prijetila smrću prekrižena je. Za mene više ne postoji. Velik je Bog!

U mirnoj tišini svoga srca zahvaljivao sam kardinalu Stepincu, uvjeren da me je njegova molitva spasila.

Pratio sam događaje u Krašiću. Kardinalovo je zdravlje bivalo sve teže. Molio sam Boga da ga nagradi za sve dobro što ga je njegova molitva učinila meni. Doživljavao sam da je 10. veljače, na dan njegove smrti, Bog njega poveo iz ovozemaljskog progonstva i patnji i uveo u svoju vječnu, neizrecivu Božansku radost.

Na dan njegova sprovoda bio sam u katedrali. Iz sredine desne lađe s posebnom sam pobožnošću prisustvovao sv. Misi, pratio sam obrede i sva događanja.

U jednom trenutku bljesnula mi misao da će on još za mog života biti proglašen blaženim.

Na tu misao koja mi je, vjerujem, darovana od Boga odgovorio sam svojom riječi, svojim obećanjem: »Bože, ja ću ga onda službeno uzeti za svog zaštitnika.«

Ovu svoju odluku službeno sam i javno ostvario u Mariji Bistrici kada je Sv. Otac Ivan Pavao II. kardinala Stepinca proglasio blaženim.

Vjerujem da je ovaj moj sadašnji život i moj svećenički i redovnički rad plod molitava, zagovora i zaštite blaženog Alojzija Stepinca. Svakodnevno ga molim da se ugradim u sudbinu našega hrvatskog naroda, da radim, živim i umirem za sve ono za što je on radio, živio i umro.

Sada živim u nadi i molim za to da on još za moga života bude proglašen svetim.

p. Slavko Pavin DI

P. S. Uredništvo napominje da je dr. sc. Mijo Pavišić bio i liječnik okulist bl. Alojzija Stepinca. U tom ga je svojstvu više puta pohodio kao sužnja u Krašiću.

MAGISTARSKI RAD O ANALIZI MONTIRANOG POLITIČKOG PROCESA PROTIV KARDINALA ALOJZIJA STEPINCA

Dana 11. svibnja 2011. godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu Mario Vojvodić, dipl. iur. iz Ogulina, uspješno je obranio magistarski rad s temom: »***Politički delikt i garantivna funkcija kaznenog zakona u totalitarnoj državi: normativni i stvarni karakter kaznenog postupka protiv kardinala Alojzija Stepinca 1946. g.***«

Povjerenstvo za ocjenu rada sačinjavali su prof. dr. Davor Krapac, prof. dr. Dalibor Čepulo i mentor prof. dr. Davor Derenčinović.

Magistarski rad podijeljen je na šest poglavlja i to: Pojam političkog delikta, Povijesni pregled razvoja političkog delikta od antike do modernog razdoblja, Teorijski aspekti političkog delikta, Životopis Alojzija Stepinca, Analiza kaznenog postupka protiv nadbiskupa Alojzija Stepinca te 13 priloga.

Magistarski rad s pravnog aspekta analizira i daje kritički osvrt na politički proces koji je vođen protiv zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca 1946. godine, na kojem je nadbiskup Stepinac osuđen na 16 godina zatvora i gubitak svih političkih i građanskih prava.

Optuženi Nadbiskup prelistava dokumente; za neke je ustvrdio da su falsificirani

Mario Vojvodić rođen je 3. lipnja 1967. u Ogulinu, gdje živi i radi kao sudac. Oženjen je i otac troje djece.

U LUDBREGU PROSLAVLJENA 600. OBLJETNICA EUHARISTIJSKOGA ČUDA

U nedjelju 4. rujna 2011. proslavljen je u Ludbregu jedinstveni jubilej 600. obljetnice euharistijskoga čuda. Kardinal Jozef Tomko, izaslanik pape Benedikta XVI., u suslavlju s 25 nad/biskupa i oko 160 svećenika te više od 80.000 hodočasnika, u homiliji je spomenuo i svjedoke žive i postojane vjere u Euharistiju. Reče:

»Što za nas znači Euharistija? Trebali bismo učiti od svjedoka našeg vremena, kao što je bio vijetnamski kardinal Van Thuan, koji je preminuo u Rimu prije nekoliko godina. Kad je bio u zatvoru u svojoj zemlji uspijevao je kriomice služiti misu u skučenoj ćeliji s komadićem kruha i nekoliko kapi vina koje je držao na dlanu, a dobivao ih je kao lijek. Od tog Kruha života i iz tih kapi euharistijske Krvi Kristove primao je snagu za podnošenje trinaestogodišnjeg sužanjstva.

I vaš hrvatski narod može se dičiti velikim svjedokom vjere, blaženim Alojzijem Stepincem, kojemu je posebno u danima njegovog petogodišnjeg tamnovanja u zatvoru u Lepoglavi euharistija bila svakodnevni izvor snage. I kasnije, kada je boravio u kućnom pritvoru u Krašiću, Euharistija mu je davala snage za podnošenje teškog tereta nepravedne osude koji su na njega svalili neprijatelji Crkve u jednom teškom vremenu povijesti hrvatskoga naroda.«

UMRLA FRANKA ETEROVIĆ

U Pučiščima na Braču preminula je 14. siječnja 2011., u 91. godini života, uzorna vjernica i štovateljica bl. Alojzija Stepinca Franka Eterović rođ. Martinić.

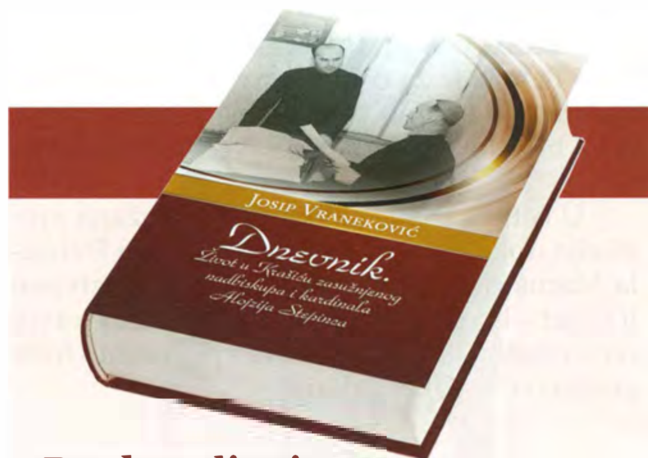
Rođena je 14. veljače 1920. Za njezina djetinjstva u župi su djelovala razna katolička društva, u kojima je bila aktivno uključena te se u njima duhovno i ljudski oblikovala. Često je isticala da je za vrijeme svoje mladosti boravila u Zagrebu te rado odlazila u baziliku Srca Isusova i u katedralu slušati propovijedi blaženog Alojzija Stepinca. Po uzoru na njegovu majku Barbaru, koja se udala za udovca Josipa Stepinca, i Franka je molila na nakanu da se uda za udovca. Kad ju je zaprosio Ante Eterović, kojemu je umrla supruga ostavivši troje djece, rado je sklopila s njime sakrament ženidbe. Nastojala je biti majkom, ne samo za troje djece koje je rodila, nego i trojima koje je suprug imao iz prvog braka. Molila je Gospodina da joj udijeli veliku milost i čast da jedan od njezinih sinova postane svećenik. Njezin sin Nikola izabrao je duhovni poziv te je 1977. godine bio zaređen za svećenika, 1999. godine za biskupa, a sada je generalni tajnik Sinode biskupa u Rimu.

Kroz posljednje godine, kad nije mogla poći na svetu misu, svoje vrijeme posvećivala je u čitanju vjerskog tiska i molitvama za svoga sina i za sve svećenike te za nova duhovna zvanja. Misu zadušnicu u crkvi sv. Jeronima u Pučiščima, uz sudjelovanje vjerničkog mnoštva, predvodio je u nedjelju 16. siječnja hvarski biskup Slobodan Štambuk, a koncelebrirali su nadbiskup Eterović, splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, šibenski biskup Ante Ivas, kotorski Ilija Janjić, bjelovarsko-križevački Vjekoslav Huzjak, izaslanik zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića mons. Ivan Hren, dok je HBK zastupao generalni tajnik mons. Enco Rodinis.

Kako su aktualne riječi bl. Stepinca: »Daj nam, Bože, kršćanskih majki i Hrvatska će biti spašena!«

MOĆI BL. STEPINCA U MARTINŠĆICI

U obnovljenoj župnoj crkvi sv. Martina u Martinšćici na otoku Cresu u petak 15. travnja 2011. krčki biskup Valter Župan posvetio je novi oltar u koji je ugradio moći blaženog Alojzija Stepinca. Tijekom misnoga slavlja biskup je istaknuo da je »misa vrhunsko djelo koje može čovjek učiniti na zemlji«.

Predstavljanje Vranekovićeva Dnevnika u Ludbregu

U nedjelju 6. ožujka 2011. u daljnjoj pripravi za proslavu 600. obljetnice Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu, u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva misno slavlje predslavio je postulator kauze dr. Juraj Batelja. U propovijedi je u skladu s liturgijskim čitanjima iznio nauk bl. Alojzija Stepinca o euharistiji, s osobitim naglaskom na čašćenju Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu. Nakon Mise postulator je župniku preč. Josipu Đurkanu predao jedanaest svezaka knjiga o čašćenju Krvi Kristove koji sadrže studije s brojnih međunarodnih simpozija na tu temu.

U poslijepodnevnim satima postulator je u hotelu »Amalija« predstavio dnevnik krašićkoga župnika Josipa Vranekovića. Predstavljanju knjige bilo je nazočno dvjestotinjak vjernika koji su izlaganje pozorno slušali, a potom brojnim pitanjima tražili dublje spoznaje o Blaženiku te o njegovoj povezanosti s ludbreškim svetištem.

TJEDAN BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA U JASTREBARSKOM

Od 25. do 29. svibnja 2011. u Jastrebarskom je proslavljen tjedan posvećen blaženom Alojziju Stepincu. Organizirao ga je grad Jastrebarsko časteći uspomenu na »najsvjetliji lik Crkve u Hrvata« ponikao u jaskanskom kraju.

Stepinčev tjedan je započeo u srijedu 25. svibnja otvorenjem izložbe učeničkih radova u OŠ Ljube Babića. Prije otvorenja izložbe dr. Juraj Batelja je za osme razrede te profesore i nastavnike održao predavanje na temu: »Poruka bl. Alojzija Stepinca suvremenom čovjeku«.

U četvrtak je u kinodvorani održana projekcija dokumentarnog filma redatelja Danijela Marušića iz serijala »Hrvati koji su stvarali svijet – kardinal Stepinac«, a u petak je otvorena izložba likovnih radova i povijesnih fotografija u Gradskoj galeriji.

U nedjelju 29. svibnja nakon svečanog misnog slavlja u župnoj crkvi sv. Nikole ispred crkve je otvoren novouređeni Trg bl. Alojzija Stepinca. Otvaranje, kojem je nazočilo gradsko poglavarstvo, građani Jastrebarskog i brojni vjernici na čelu sa župnikom preč. Stjepanom Rožankovićem, svojim nastupom uveličale su članice riječke ženske vokalne skupine Putokazi.

Prilikom svečanog otvorenja novouređenoga Stepinčeva trga dr. Juraj Batelja, postulator kauze za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca, zahvalio je i čestitao Gradu i jaskanskom gradonačelniku Mihaelu Zmajloviću, koji su znali prepoznati veličinu blaženog Stepinca te uredili središnji gradski trg. »Ovdje fali još samo nešto«, rekao je Batelja, »a to je spomenik ili barem Kardinalova bista.«

Dr. Mladen Parlov, rektor Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu blagoslivlje kip bl. Alojzija Stepinca u Dugopolju, 19. lipnja 2011.

KIP BL. ALOJZIJA STEPINCA U DUGOPOLJU

Nakon svečanog misnoga slavlja u prepunoj crkvi sv. Mihovila u Dugopolju u nedjelju 19. lipnja 2011. postavljen je i blagoslovljen kip bl. Alojzija Stepinca. Misno slavlje je predvodio i kip blagoslovio dr. don Mladen Parlov, profesor na KBF-u Sveučilišta u Splitu i ravnatelj Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu. Kip u bronci visok 4 metra s postoljem, rad akademskog kipara Vlade Radasa, postavljen je ispred župne kuće u Ulici bl. Alojzija Stepinca. Izradu kipa financirala je općina Dugopolje.

Prigodom blagoslova kipa nazočnima se obratio župnik don Mirko Bitunjac, istaknuvši kako neki još uvijek usprkos tolikim povijesnim dokumentima Stepinca proglašavaju kontroverznom osobom, a upravo na temelju dokumenata mi se vjernici ponosimo Stepincem, njegovom moralnom veličinom i svetošću.

Autor kipa akademski kipar Vlade Radas je, prema vlastitim riječima, htio prikazati Stepinca kako golim nogama dodiruje kocku koja predstavlja hrvatsku zemlju. S tim je htio izraziti Stepinčevu uronjenost

u hrvatski narod. Ispod te kocke na postolju se nalazi Stepinčevo geslo: »U tebe se, Gospodine, uzdam!« Time je nastojao istaknuti da je sva Stepinčeva vertikalnost, postojanost, uspravnost dolazila od njegova uzdanja u Boga i u hrvatski narod.

Nazočnima se obratio i načelnik općine dipl. ekonomist Zlatko Ževrnja, istaknuvši u svom govoru kako je Stepinac u teškim vremenima Drugoga svjetskog rata osjetio bilo svoga naroda i stao na stranu obrane onih čija su prava bila ugrožena.

Potom se nazočnima obratio dr. Parlov predočujući Stepinčevu savjest, koja je uistinu mogla biti mirna jer je djelovala prosvijetljena vjerom, koja je zapovijedala ljubav prema Bogu i bližnjemu. Ujedno je poželio da župljani, kojih je danas oko 3.000, i prolaznici kroz Dugopolje, u kipu blaženoga Alojzija Stepinca ne gledaju samo umjetničko djelo nego i osobu koju valja nasljedovati nadasve u življenju prema ispravnoj savjesti.

BLAŽENIKOVE MOĆI U ČEPINSKIM MARTINCIMA

Mons. Marin Srakić, đakovačko-osječki nadbiskup, blagoslovio je oltar 25. lipnja 2011. u župi Brođanci, u filijalnoj crkvi sv. Martina u Čepinskim Martincima. U novoposvećeni oltar položio je moći blaženog kardinala Alojzija Stepinca, istaknuvši da su te moći »izazov vjernicima da svjedoče svoju vjeru i izgrađuju se poučeni ljubavlju Isusa Krista.«

UMRO PRELAT MONS. IVAN VRAGOVIĆ

U srijedu 6. srpnja 2011. u 89. godini života i 65. godini svećeništva, preminuo je u svećeničkom domu sv. Josipa u Zagrebu mons. Ivan Vragović. Rođen je u Ljubešćici 25. prosinca 1922., a za svećenika je zaređen 29. lipnja 1947. U prvim godinama svećeništva djelovao je u župama Donja Voća, Hrašćina i Petrinja. Kao svećenik pozvan je na odsluženje vojnog roka. Jer nije htio „surađivati" s komunističkom vlašću i pristupiti u svećeničko staleško »Udruženje«, kojim je UDBA željela učiniti rascjep unutar Katoličke crkve i stvoriti nacionalnu crkvu odvojenu od Rima, uhićen je godine 1950. na odsluženju vojnog roka u Splitu. Tu je na montiranom procesu osuđen na 7 godina zatvora. Kaznu je izdržavao u zatvorima Zagreba, Stare Gradiške, na Golom otoku i u Bileći. Bio je lancima okovan poput galiota i vezan prolazio kroz špalir nepoznatih osoba koje su psovale, vrijeđale i nemilosrdno udarale. On sâm je to posvjedočio riječima: »Snažno su nas tukli i udarali!« Osobito su nemilosrdne batine bile one tzv. »revidiraca«, informbirovaca pokajnika, koji su se tim batinama dodvoravali Titu i Partiji. Proživio je teški rad, glad, bolesti, batine, zahvatila ga distrofija, ali nikad očajanje. Po izlasku iz zatvora bio je kapelan u Bjelovaru, potom upravitelj župe u Lukaču, te župnik u Virju i dekan Virovskog dekanata. Godine 1960. imenovan je kanonikom Prvostolnoga kaptola zagrebačkoga. Obnašao je više odgovornih službi u središnjim službama Zagrebačke nadbiskupije. Bijaše izvanredni dijelitelj sakramenta potvrde, a godine 1989. bl. Ivan Pavao II. imenovao ga je prelatom.

Nakon umirovljenja godine 2004. mons. Vragović je živio u svećeničkom domu sv. Josipa u Zagrebu. Premda ga je život pogađao križevima, zadržavao bi vedrinu, nasmijanost, te je bio vazda spreman na šalu. Prema mišljenju mnogih bio je uzoran svećenik, vjeran svome svećeničkom pozivu i na taj način pridonio je ljepoti Crkve i dobrobiti hrvatskoga naroda. Pokopan je 9. srpnja 2011. na groblju rodne župe u Ljubešćici.

Postulatura bl. Alojzija Stepinca s osobitom pomnjom zahvaljuje cijenjenom pokojniku. Osobito za njegov svjedočki stav o svetosti bl. Stepinca i darežljivost u postupku za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

MOĆI BL. STEPINCA U DERVENTI

U subotu 16. srpnja, na blagdan Gospe Karmelske, Kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski predvodio je u Derventi, u zajedništvu s pomoćnim biskupom zagrebačkim Valentinom Pozaićem, domaćim župnikom Filipom Maršićem, derventskim dekanom Franjom Tomićem i mnogobrojnim svećenicima, svečano euharistijsko slavlje tijekom kojega je posvetio novu župnu crkvu sv. Jurja mučenika.

Vrhbosanski nadbiskup kard. Vinko Puljić postavlja moći bl. Alojzija Stepinca u oltar nove župne crkve u Derventi, 16. srpnja 2011.

Prisjetivši se komunističkih vremena i Domovinskog rata, kada je mržnja rušila i uništavala, a potom početka puta izgradnje mira ne tako davne 1998. godine kada je prvi put pohodio svoje vjernike u Derventi, kada je nakon kamenovanja zatočen proveo u kripti crkve, a poslije na intervenciju međunarodne policije i pušten, kardinal Puljić je naglasio: »Bogu sam zahvalan za ovaj svečani dan, za hrabrost naših svećenika koji su vjerovali u Božju pomoć i ljubav naroda i tako pokazali da je pobijedila ljubav, a ne mržnja.«

Pojašnjavajući čin posvete oltara u koje je ugradio moći bl. Alojzija Stepica, kardinal Puljić je poručio: »Posvetom ovaj oltar postaje žarište Božje ljubavi. Vežimo se uz njega da nas posvećuje, da možemo biti vjerni, ustrajni i postojani, biti svjedoci koji će svoju vjeru živjeti radosno.« Slavlje je pjesmom uzveličao zbor iz Banje Luke.

Ne smijemo zaboraviti da je katolička župa Derventa pod nazivom Ukrina postojala prije provale Turaka u Bosnu i da je turskim zulumom sva raseljena. Ponovno je uspostavljena 1864. Nakon što je srpska vojska godine 1992. minirala i srušila župnu crkvu, župnik Miro Bešlić je u prosincu 1999. započeo obnavljati crkvu i okupljati povratnike, a sadašnji župnik Filip Maršić uz znatne je žrtve i upornost na istim temeljima uspio dovršiti ovu četvrtu derventsku župnu crkvu.

Božji narod radosno prati blagoslov crkve i oltara nove župne crkve sv. Jurja u Derventi

P. ZDESLAW KIJAS – RELATOR U POSTUPKU PROGLAŠENJA BLAŽENIM SLUGE BOŽJEGA JOSIPA LANGA

Nakon što je 10. srpnja 2010. mons. Juraj Batelja, promicatelj postupka za proglašenje blaženim sluge Božjega Josipa Langa, zatražio od Kongregacije za kauze svetih imenovanje relatora, pod čijim će se vodstvom proučiti svjedočanstva svjedoka i spisi sluge Božjega te pripremiti njihov sažetak na temelju kojeg će svoju prosudbu dati stručnjaci u postupcima utvrđivanja kreposnog života, Kongregacija je otpisom mons. Bogdana Tureka, tajnika Kongregacije, 1. veljače 2011. za relatora u Langovu postupku imenovala P. Zdeslawa Kijasa, franjevca konventualca. P. Kijasu je Kongregacija povjerila i kauze slugu Božjih Petra Barbarića, Josipa Štadlera i Gerarda Stantića.

O. Zdeslaw Kijas franjevac konventualac, rođen je u Poljskoj 1960. godine. Sluga Božji Ivan Pavao II. zaredio ga je za svećenika 1986. godine. Studirao je u Poljskoj, Italiji, Belgiji i SAD-u. Doktorirao je iz religijskih znanosti i dogmatike u Louvian-la-Neueveu u Belgiji. Bio je profesor na teološkom fakultetu u Krakowu i predstojnik Papinskog teološkog fakulteta sv. Bonaventure - Seraphicum u Rimu, gdje je predavao ekleziologiju i ekumenizam. Obnašao je i službu prvog tajnika i arhivista Papinskog teološkog fakulteta sv. Imakulate. U lipnju 2009. Sveti Otac Benedikt XVI. imenovao ga je relatorom Kongregacije za kauze svetih.

Preporučamo čitateljima Glasnika da pohode grob sluge Božjega Josipa Langa u crkvi sv. Marije na Dolcu i da Uredništvu proslijede vijest o mogućem uslišanju na njegov zagovor, priopće poznavanje koje zgode iz njegova života ili pošalju fotografiju vezanu uz njegov život.

POSTUPAK ZA PROGLAŠENJE SVETIM BL. AUGUSTINA KAŽOTIĆA

Augustin Kažotić (Trogir, 1260. - Lucera, Italija, 1323.), biskup Zagrebačke, a potom i Lucerske biskupije (Apulija, J. Italija), uzorno je živio tijekom cijeloga života i svetački preminuo u Luceri 3. kolovoza 1323. Na njegovu grobu događala su se brojna čudesa. Potaknut tim čudesnim uslišanjima, već dvije godine nakon Kažotićeve svetačke smrti, Karlo Anžuvinac, potkralj napuljski i vojvoda kalabrijski, izričito je zatražio 20. listopada 1325. od pape Ivana XXII. da Augustina proglasi svetim. Ne zna se točno kako je papa odgovorio na tu molbu, da li ga je proglasio svetim ili blaženim, ali se sigurno zna da se u Kažotićevu čast molio časoslov i slavila Sveta misa. Blaženim ga je proglasio papa Klement XI. 4. travnja 1702. godine.

U novije vrijeme, osobito nakon Drugoga svjetskog rata svestrano se radi na Kažotićevoj kanonizaciji. Diljem Lijepe Naše u njegovu je čast podignuto više oltara i crkava te izrađeno i postavljeno po našim crkvama više slika, kipova, freski i vitraja. Tiskano je nekoliko Kažotićevih životopisa, objavljeno je kritičko izdanje njegovih teoloških spisa, tiskano je nekoliko tisuća sličica s molitvom za njegovu kanonizaciju i svake se godine objavljuje bilten *Blaženi Augustin Kažotić*.

U vidu Kažotićeve kanonizacije upravljeno je Svetoj Stolici više molbi za proglašenje svetim. Prošle (2010.) godine, prigodom hodočašća vjernika iz Hrvatske u Luceru, lucerski biskup mons. dr. Domenico Carnacchia, kao «pokretač» kauze ponovno je službeno zatražio od Svete Stolice Kažotićevu kanonizaciju. Kao «supokretači» kauze su zagrebački nadbiskup kard. Josip Bozanić i dr. o. Anto Gavrić, provincijal Hrvatske dominikanske provincije. Molbu još podupiru i Generalna postulatura Reda propovjednika u Rimu, te Dominikanska provincija sv. Tome Akvinskoga u Italiji, koja pokriva područje Lucere gdje se nalazi blaženikov grob. Postulatorom kauze imenovan je dr. Vito Gomez Garcia, OP, generalni postulator dominikanskoga reda u Rimu. U pripremi je *positio historica* na kojoj radi švicarski dominikanac Paul-Bernard Hodsel, profesor crkvene povijesti na Sveučilištu u Fribourgu.

Prva je zadaća pokretača i supokretača kanonizacije je predložiti 12 svjedoka koji će pred povjerenstvom potvrditi postojanje kulta bl. Augustina Kažotića, poznavanje povijesno-teološke pozadine njegova rada te osobno posvjedočiti o njegovoj svetosti. Dosad su određeni broj svjedoka pronašle Lucerska biskupija i Hrvatska dominikanska provincija, dok je Zagrebačka nadbiskupija dosad pronašla deset svjedoka.

Čvrsto se nadamo da će nova molba za Kažotićevu kanonizaciju i svestrana zauzetost svih za taj postupak biti uspješna i da ćemo uskoro dočekati njegovo proglašenje svecem sveopće Crkve. (o. Marijan Biškup OP.)

Bl. Augustin Kažotić – vitraj u župnoj crkvi Majke Božje Žalosne u Mrkoplju

Iz temelja obnovljena župna i proštenjarska crkva Pohoda Blažene Djevice Marije u Voćinu

OBNOVLJENA ŽUPNA I SVETIŠNA CRKVA U VOĆINU

U nedjelju 14. kolovoza 2011. požeški biskup mons. Antun Škvorčević blagoslovio je iz temelja obnovljenu župnu i hodočasničku crkvu Pohoda Blažene Djevice Marije u Voćinu. Tu crkvu četnici i komunisti su za vrijeme Drugoga svjetskoga rata oskvrnuli, a četnici uz potporu JNA u Domovinskome ratu do temelja uništili. Crkva je rijedak primjer gotike u Hrvatskoj, prepuna sklada i ljepote. Na glavnom oltaru nalazi se slika Gospe Voćinske ili Gospe od Utočišta iz 18. st., koja prikazuje Mariju i Isusa sa srcem na prsima, znak Božje ljubavi koja je jača od ljudske zloće jer ponovno uspostavlja i izgrađuje što ljudska mržnja razara.

U oltar nove župne i svetišne crkve biskup Škvorčević je položio moći bl. Alojzija Stepinca, Marijina hodočasnika i pronositelja njezine slave.

Lik Gospe Voćinske iz 18. st. cilj je brojnih hodočasnika iz Slavonije, Moslavine, Podravine i drugih hrvatskih krajeva

61. obljetnica komunističke presude nadbiskupu Stepincu

Ove se godine navršava 61. obljetnica suđenja i izricanja sudske presude zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu. Ne ulazeći u prividnu sudsku formu kojom je komunistička partija željela zakamuflirati taj sudski postupak, donosimo čitateljima nekoliko Nadbiskupovih misli koje je napisao šefu Jugoslavenske partije Josipu Brozu Titu.

Naime, u neprijateljskom raspoloženju prema Crkvi režim je nastojao čim prije ukloniti nadbiskupa Stepinca i onemogućiti ga u bilo kakovom utjecaju na biskupe, svećenike i narod. U studenom 1945. su predstavnici Partije isplanirali i izvršili tvorni napad na Nadbiskupa 4. studenoga 1945. s nakanom da ga ubiju.

Predsjednik Tito je te prosvjede opravdavao gnjevom naroda da Crkva ima »potpuno materijalističku platformu u svojoj akciji protiv nove Jugoslavije« i da je »agrarna reforma jako pogodila ekonomske pozicije biskupa, koji već vjekovima raspolažu ogromnim imanjima (…). Zato oni pokušavaju da upotrijebe provokatorska i izdajnička sredstva protiv agrarne reforme, jedne od demokratskih osnova naše zemlje«.

»To su teške riječi«, pisao je Nadbiskup maršalu Titu i zaključio: »U ime istine i pravde dužan sam kazati, da one ne izražavaju vjerno pravi razlog današnjeg napetog stanja između Crkve i države. Pozivajući se na vjekovima usvojeno načelo: svatko je najbolji tumač svojih riječi, ponajprije konstatiram, da nigdje ni u pismu upravljenom s BK od 22. rujna o. g. Vama, Gospodine Maršale, niti u pastirskom pismu upravljenom s BK vjernicima ni izričito ni indirektno ne stoji, da je agrarna reforma glavni i jedini razlog današnjega spora između Crkve i Države (...). Jednako tako moram otkloniti, u ime istine i pravde, tvrdnju koju ste izvoljeli napisati u Vašem odgovoru na pastirsko pismo Episkopata, kad ste za biskupe kazali: ‘A sada izjavljuju da su spremni na svaku žrtvu zbog agrarne reforme i svojih ličnih interesa!’ I ova tvrdnja ne stoji, jer tih riječi nema ni doslovno ni stvarno sadržanih ni u pastirskom pismu, niti u listu upravljenom Vama, Gospodine Maršale (...).«

A potom je Nadbiskup prigovorio i o razlozima objavljivanja Pastirskog pisma u kojem su biskupi iznijeli činjenično stanje progona Katoličke crkve: »Gospodine Maršale! U izjavi pariškoj *Humanité* izvoljeli ste na adresu pastirskog pisma kazati, da su se biskupi ‘okrenuli protiv nas, protiv naših ustanova i naših demokratskih mjera. Skorašnje pastirsko pismo to dokazuje. Ja sam im odgovorio mirno, ali odlučno. Odgovorio sam im preko štampe, kako bih pokazao njihov prljav rad … i ono što žele takvi katolički svećenici, da opravdaju zločince i da bra-

»Moj stvarni tužitelj je Komunistička partija Jugoslavije (...). Ako je slobodno propovijedati i širiti materijalizam, da bude i nama pravo ispovijedati i propagirati naša načela. Katolici su za ta prava umirali i umirat će.«

ne svoje materijalne interese'. I to su teške optužbe izrečene u povredljivoj formi. Episkopat je morao ustati na obranu oko 245 na smrt osuđenih svećenika, jer znade, da oni ne pripadaju među 'one, koji su se oružjem u ruci borili protiv naroda, koji se borio protiv okupatora za oslobođenje domovine', da oni nisu 'izvršili ili rukovodili pokoljima Jugoslavena'. O tome smo duboko uvjereni. Mi se nismo u pastirskom pismu zauzeli ni za koga, koji bi se teško ogriješio o zakon kršćanske ljubavi i pravde. Daleko je od nas i pomisao na to. Ono par pojedinaca, koji su se ogriješili o uzvišeni poziv svoga zvanja, Crkva je sama kaznila prije ikoga drugoga u svom djelokrugu.«

Pomirljivost nadbiskupa Stepinca i njegov lojalni stav prema novoj vlasti vidljiv je iz njegovih napora da stupi u kontakt s novim vlastima, da otvoreno s njima pregovara i traži odgovarajuća rješenja. Sve to bilo je duboko usađeno u njegovu dušu, a to je očitovao i u spomenutom pismu Maršalu, rekavši:

»Konačno još jednu riječ o pastirskom pismu. Kako sam već izložio, ja sam osobno upotrijebio sva sredstva, da pismenim putem pravovremeno upozorim odgovorne državne faktore na prava i tražbine kat. Crkve. Radio sam to u duhu obećanja danog Vama na 4. lipnja o. g. kao što i u duhu Vaših izjava, da ćete sporazumno, a ne samo na mirni način rješavati pitanje između Crkve i Države. (Vaše pismo upravljeno meni od 1. rujna o. g.) U pismu što ga je predsjednik Narodne vlade Hrvatske Dr. Vladimir Bakarić 26. VII. o. g. upravio meni povodom moje predstavke od 21. VII. o. g. napisao je: 'Nadam se, da ću u roku od par dana, čim mi zdravstvene prilike dozvole, moći te stvari s Vama raspraviti i riješiti na međusobno zadovoljstvo.' Premda sam nastojao doći u osobni kontakt s Drom Bakarićem, nikada nije do toga došlo do danas, a napose ne prije BK. Je li moja krivnja, da do tog osobnog kontakta nije došlo? Može li se za današnje stanje odnosa Crkve i Države baciti, kako Vi tvrdite, odgovornost samo na kat. Episkopat? To su sudbonosna pitanja, na koja će historija također donijeti svoj pravedni odgovor. Na osnovu podataka, koje sam Vam prethodno iznio, uvjeren sam, da će istina jednom izaći na vidjelo. A ta je, da Crkva nije izgubila dobre volje, da sporazumno uređuje svoje odnose s novom drž. vlašću. Ali je Crkva od prvoga časa njezinog nastupa u Hrvatskoj dobivala udarac za udarcem, koji su otkrili sve jasnije namjere odgovornih drž. faktora. Te namjere, u najmanju ruku, nisu bile Crkvi prijateljske, već kako to iskustvo pokazuje i

Stražari Ministarstva pravosuđa uvode optuženog nadbiskupa Alojzija Stepinca u sudnicu. A on je ušao i izišao čiste savjesti. Reče u pismu svećenicima 17. prosinca 1945.: »Savjest nam je čista i mirna pred Bogom, koji je najvjerniji svjedok i pravedni sudac sviju naših koraka. Savjest nam je čista i mirna pred Sv. Stolicom, koja će jednom na temelju izvornih dokumenata ocjenjivati sve naše djelovanje. Savjest nam je čista i mirna i pred katolicima ove države, koji mirno i trijezno prosuđuju događaje. Savjest nam je konačno čista i mirna pred hrvatskim narodom, kome krvnim vezama voljom Božjom pripadamo, pa mu po svom položaju svom dušom služimo, bez obzira na razna politička gledanja i političke stranke.«

kako sam to već izložio, otvoreno nesklone, što više u mnogom i neprijateljske. Zato nisu mogli uspijevati moji koraci, da nađem razumijevanje za sporazumno rješavanje čitavog niza pitanja odnosa Crkve i Države, već se taj sklop pitanja jednostrano rješavao protiv prava Crkve. Stoga razloga danas stojimo pred rastavom Crkve od Države u Crkvi neprijateljskom smislu.

Nije li, Gospodine Maršale, najdublji razlog ovakvom razvoju odnosa Crkve i Države stav, koji je prema Crkvi određen u prvim godinama rata, kako ste izjavili češkim novinarima. Nije li to u biti stav, koji je normiran programom komunističke partije prema religiji uopće? Jer, odakle ono otvoreno neprijateljsko držanje prema svećenstvu? Zašto su redovi kat. svećenika upravo doslovno decimirani smrtnim osudama? Zašto je Crkvi oduzeta mogućnost, da utječe na vjerski odgoj učenika viših razreda srednjih škola? Zašto joj se oduzimlju njezine privatne škole, što je dopušteno u Francuskoj, Velikoj Britaniji i Udruženim državama,[1] premda je tamo provedena rastava Crkve od Države? Zašto su po vojsci još uvijek zaposjednuti gotovo svi crkveni zavodi, premda je rat već davno prestao? Nije li i nama bilo dopušteno postaviti, gledajući sve to, i još štošta drugo pitanje, kuda sve to vodi?

Ako se iskreno misli na sporazumijevanje s kat. Crkvom na čitavoj liniji, onda je jasno, da sporazumijevanje ne može značiti, da Crkva uvijek samo popušta od svojih prava i uvjeta života i da, pod vidom slobode rada, samo zadovoljno potvrđuje. To ne bi bilo sporazumijevanje nego služba, i to ponizujuća služba načelima koja Crkvi niječu samo pravo na slobodu i opstanak. A to se od Crkve ne može zahtijevati. Jasno je, da kraj ovakovog postupka nismo mogli pretpostaviti na strani drž. faktora dobre volje za sporazumijevanje, kao što sam to morao ponovno, nažalost, konstatirati. Ono nešto malo što je učinjeno pozitivno, tako je neznatno, da ne mijenja bitno situaciju Crkve. I to je tek povraćanje onoga, što je Crkvi bilo malo prije oduzeto.«

Da je Partija imala neideološki stav prema Crkvi i njezinim pastirima, uvažila bi Nadbiskupovo dobronamjerno prikazivanje činjenica i do suđenja sigurno ne bi došlo. Pa ipak, Bog je stajao uz svoga izabranika, pružio mu jakost svojom nazočnošću i uvrstio ga u nebesku slavu. To neka bude izvor snage svakom vjerniku u kušnjama zemaljskoga života koji prestaje, a Stepinčevo iskustvo svjedoči: »Bog naš ostaje zauvijek«.

1 Sjedinjene Američke Države

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM bl. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjega broja *Glasnika* svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Ružica KOMADINA; Branislav MENALO; Irena SLIŠKOVIĆ; Davor BIONDIĆ; Biserka MILINKOVICH (Toronto); Tina MAGAŠ; Jure DŽAJA; Ankica TODORIĆ (Toronto); PGR (Italija); Mons. Aldo ROMA (Piombino Dese), obitelj CAPPELLINI (Piombino Dese); Danica IVIČEK (Mississauga); N. N.; Ozana CRNOGORAC – Biograd; Biserka MILINKOVIĆ – Toronto; Julijana KUJAVEC – Osijek; Irena SLIŠKOVIĆ; Ratko PAVIĆ; dr. Sandra VULETIĆ; Jakov PAVIĆ; V. i V. K.

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:

Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: 2360000-1101605758

ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći račun:

ZAGREBAČKA BANKA d. d. - ZAGREB
SAMOBORSKA 145 - HRVATSKA
SWIFT: ZABAHR 2X

KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA
POSTULATURA bl. ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 - ZAGREB

IBAN: HR 40 2360000 1101605758

Lepoglava je mučilište i gubilište hrvatskih političkih osuđenika

Na stranicama »Jutarnjeg lista« od 14. do 20. svibnja 2011. javnosti je predstavljen sadržaj knjige »Stepinac u Lepoglavi – zapisi nadbiskupova čuvara« koju su napisali Dane Mirić i suradnici. U svakom od tih nastavaka, te u razgovoru s autorom objavljenom 21. svibnja 2011., iznesene su klevete protiv moje osobe i službe. Zamolio sam Uredništvo »Jutarnjeg lista« da u skladu sa Zakonom o tisku objavi moj osvrt. Budući da se »Jutarnji list« oglušio na moj zahtjev i ogriješio o dotični Zakon, spomenuti osvrt na serijal i knjigu gosp. Mirića i suradnika donosim u cijelosti.

1. Iz Mirićeve knjige i serijala o njoj u *Jutarnjem listu* proizlazi da sam ja u postupku proglašenja blaženim i svetim kardinala Alojzija Stepinca manipulirao ili izmišljao činjenice o njegovu zatočenju u KPD Lepoglava. To nije istina. Činjenice sam predočio na temelju iskaza koje su o tome dali: Josip Manolić, od 1946. godine načelnik odjela za izvršenje kaznenih sankcija u tadašnjem Sekretarijatu za unutrašnje poslove u Sekretarijatu unutrašnjih poslova NR Hrvatske, Josip Špiranec-Pintar, upravnik KPD-a Lepoglava, koji je godine 1993. svoj iskaz dao svjesno i pod zakletvom, posve zdrav, a ne u »teškom zdravstvenom stanju« kako to želi prikazati Mirić u ekskluzivnom intervjuu za *Jutarnji list* (21. 5. 2011.), Stjepan Benček - upravnik, Julijus Bujanović - stražar, Ivan Damiš - stražar, Juraj Petrović - stražar, Ana Bregović r. Miholjek, koja je pomagala gospođi Elizabeti Fiedler u pripremi hrane od koje se nosilo i za Nadbiskupa, preč. Mato Repić, lepoglavski župnik, i druge osobe koje zaiskaše da im se ne spominju imena. U svemu držim autentičnima izjave Josipa Špiranca i spomenutih osoba o postupcima stražara prema zatočenom Nadbiskupu.

2. Intonacija Mirićeve knjige podudarna je izjavi Josipa Broza, da su nakon suđenja 1946. preko Stepinca »prešli točkovi historije«. Blaženi Stepinac je taj sud i njegovu presudu nazvao »razbojničkom presudom« i »pravnim ubojstvom nevina čovjeka«. Mirić ponavlja da je Stepinac filoustaša, da on ne ulazi u »ono što se događalo na suđenju«, ali je »imao svoj stav«. U tom stavu su on i pojedini stražari promatrali i čuvali zatočenog Nadbiskupa, a sada on traži, optužujući mene za manipulaciju, »da se te stvari moraju staviti iza nas«. Iskustvo povijesti poučava da se takve stvari ne stavljaju »iza nas«, nego ispred nas! Ničiji zločini, pa ni komunistički, nemaju pravo na zastaru. To najmanje imaju pravo zločini koje je počinila komunistička vlast pod Titovim režimom u poraću i u godinama nakon toga, osobito terorom

»Važno je da se ponajprije biskupi i svećenici trajno zauzimaju za pomirenje među podijeljenim kršćanima kao i među kršćanima i muslimanima, nasljedujući Krista koji je mir naš.« (BENEDIKT XVI., Nagovor na molitvi Večernje u Zagrebačkoj prvostolnici, 5. lipnja 2011.)

Dana 7. rujna 1946. Špiranec je uputio komandiru straže KPD u Lepoglavi službeni dopis u kojem je izvijestio da je »uprava ovog doma već izdala naređenje referentu obrta, da se naprave potrebni okovi u koje će se stavljati osuđenici koji su nepopravljivi«. U pismu Ministarstvu unutarnjih poslova – Odjelu za izvršenje kazni Špiranec 13. rujna 1946. šalje obavijest o pravljenju okova »za skroz pokvarene i nepopravljive bandite«.

u logorima i zatvorima. Obveza je prema povijesti iznijeti cjelovitu istinu o spomenutim događajima. Nastojat ću udovoljiti toj obvezi i barem u glavnim točkama u posebnoj knjizi objaviti rezultate istraživanja o uzrocima Nadbiskupove bolesti i smrti te sve zapisnike o razgovoru Nadbiskupa i njegovih posjetitelja u zatvoru.

Zar dr. Augustin Franić laže kad u svojoj knjizi »KPD Lepoglava. Mučilište i gubilište hrvatskih političkih osuđenika« (drugo, dopunjeno i prošireno izdanje objavljeno je u Dubrovniku u rujnu 2010.), kad opisuje strahote komunističkog sustava koji je proživio u tom zatvoru i progon zasužnjenog nadbiskupa Stepinca. Zar o tome lažu svjedočanstva brojnih svećenika koji su s teškim posljedicama napustili taj zatvor i mnogi od njih umrli od tih posljedica? Imaju li oni pravo na dobar glas, čast i dostojanstvo koje je sramotnom presudom oduzeto i blaženom Alojziju Stepincu?

3. Mirić svojom knjigom želi skinuti odgovornost za teror nad zatvorenicima u Lepoglavi. »Zar itko može povjerovati u takvo što?«, pita se Mirić. Zar Nadbiskup laže, a Mirić govori istinu? Zar je zasužnjeni Nadbiskup i danas bez prava da se javnosti predoči njegovo iskustvo Lepoglave? Neka bude »čin građanske hrabrosti« ponoviti njegovo svjedočanstvo o svome kupanju dano 4. siječnja 1952.: »Rekao sam da je bilo gorkih i neugodnih momenata u Lepoglavi. Ispočetka išao sam na kupanje. Kad sam se jednom zgodom vraćao, sretnem u hodniku robijaše, ali da me ne vide, morali se s jedne i druge strane hodnika okrenuti prema zidu, a ruke skrstiti na leđa. I sada ja prolazim kroz taj 'špalir'. Kad sam to vidio, rekao sam stražaru: 'Hvala vam na kupanju, ja se više ovdje ne kupam.' Svaki dan sam se namjesto toga dobro mokrim ručnikom isfrotirao i dobro je bilo.«

Koliko li je samo lažnih tvrdnji gosp. Mirića u pobijanju ne mojih, nego Nadbiskupovih svjedočanstava o tretmanu koji je pretrpio u Lepoglavi (str. 72). Nadbiskup se dobro sjeća kako je nakon što je samo nekoliko riječi razmijenio sa zubarom dr. Rudolfom Vogerom, isti završio u zatvoru. Reče: »Jednom sam ga trebao ponovno, ali nisam ga mogao dobiti. Doznam po zapovjedniku moje straže Istraninu Ivici Baletiću, da je mjesec dana bačen u samicu – vjerojatno, jer je nešto sa mnom progovorio, dok mi je popravljao zube.« (1. siječnja 1952.). Uostalom ishitrene tvrdnje gosp. Mirića ne pobijam ja, nego nadbiskup Stepinac. Neka pročita Nadbiskupovo očitovanje o tretmanu u Lepoglavi u knjizi *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi*, knjigu 3., dok. br. 688., 595.–614., i uvidjet će nerazumnost sastavljanja svoje knjige, barem kad u njoj navodi moje pisanje utemeljeno na svjedočanstvima samoga Nadbiskupa ili izjavama stražara i upravnika. A moje pisanje nije sijanje konfuzije ili rušenje nečijeg ugleda (129), nego prinos otkrivanju činjenica radi kojih je desetljećima vladala konfuzija i oduziman ugled pa čak i život tolikim komunističkoj ideologiji nepoćudnim ljudima.

Ni jednom riječju nisam prozivao gosp. Mirića niti narušavao »njegov ugled i njegovih potomaka«, ali čitatelji koji o njegovoj stražar-

Brojni hodočasnici, među njima i učenici osnovnih i srednjih škola, pohađaju grob bl. Alojzija Stepinca i preporučuju se u njegov zagovor. Među njima uočismo i mons. Alda Romu, umirovljenog svećenika biskupije Treviso, u pratnji obitelji Castellini, koji u znak zahvale za ozdravljenje svake godine hodočasti na Blaženikov grob.

skoj službi žele znati više i pouzdanije nego iz spomenute njegove knjige, neka pročitaju knjigu *Robijaševi zapisi* Slavka Radičevića, osobito od str. 295. i sl., te *Politički zatvorenik*, br. 35/36 (1994.), str. 44ss. (1); br. 37 (1994.), str. 39ss. (2) i br. 38 (1994.), str. 42ss. (3).

4. Gosp. Mirić zataškava činjenicu da je upravnik zatvora u izricanju pojedinačnih i kolektivnih kazni iskazivao sadističku ćud i da su mu u tome pomagali stražari. Koliki od njih su sadističku ćud pokazali nad zatočenicima u Lepoglavi i na Lonjskom polju? Dana 7. rujna 1946. je Špiranec uputio Komandiru straže KPD u Lepoglavi službeni dopis u kojem je izvijestio da je »uprava ovog doma već izdala naređenje referentu obrta, da se naprave potrebni okovi u koje će se stavljati osuđenici koji su nepopravljivi«. U pismu Ministarstvu unutarnjih poslova - Odjelu za izvršenje kazni Špiranec 13. rujna 1946. šalje obavijest o pravljenju okova »za skroz pokvarene i nepopravljive bandite« (kopija izvornika, Franić, str. 239). Kakve igračke za razigravanje bolesne mašte stražara u mučenju osuđenika! Valja imati na umu da su se nad osuđenicima sustavno provodila psihička mučenja i iscrpljivanje pred eliminaciju, a u zapisnike o uzroku smrti upisivalo se »umro prirodnom smrću«, od »greške srca«, »od srčane kapi«, od »greške srca i upale bubrega«. »Mnoga nagla oboljenja od kojih je uslijedila smrt, način su da se prikrije mučenje po samicama ili izravna likvidacija.« Prema Franićevu istraživanju u Lepoglavi je ubijeno više od 190 zatvorenika; on ih je imenom naveo (Franić, 32, 34–177).

Zašto Mirić prešućuje svjedočanstva velikog broja lepoglavskih i starogradiških zatvorenika koji su objavili svoja svjedočanstva o tretmanu u zatvoru: dr. Augustin Franić, vlč. Ivo Bjelikosić, fra Julijan Ramljak i drugi.

5. Mirić svojom knjigom želi obezvrijediti rezultate moga rada o Nadbiskupovu zatočenju u Lepoglavi, o postupcima stražara prema njemu, te o ubojstvima koja su se u zatvoru dogodila 5. srpnja 1948., kad se prema očitovanju očevidaca »mrtve vozilo kao drvlje na groblje«. Te činjenice gosp. Mirić prati čuđenjem da je »Batelja ... otišao tako daleko da je čak citirao samog Stepinca« (usp. Mirić, 29, 30). A koga ću citirati? Mučitelje ili žrtvu? Ja sam se opredijelio za iskustvo žrtve.

Naime, ja mogu razumjeti nespokoj gosp. Mirića, ali moram uvažiti iskustvo blaženog Stepinca iz zatočenja u Lepoglavi, koje je opisao ovim riječima: »Tko se ne slaže s komunizmom, tko se usudi pobijati komunizam, taj po njihovom mišljenju nema pravo na egzistenciju i 'likvidacija' takvog čovjeka nije nego pitanje odluke ovog ili onog komesara, a eventualno sudovanje samo komedija, da se zločin umorstva lakše pokrije (...). Ljudi su u komunističkim zatvorima ili logorima bili bez prestanka podvrgavani strašnom duševnom pritisku, kojega ne može pravo shvatiti nitko tko nije prošao kroz strahote njihovog postupka.«

U Zagrebu, 22. svibnja 2011.

S poštovanjem
dr. Juraj Batelja, postulator

Esther GITMAN, Židovka, povjesničarka, napisala je knjigu »Kad je hrabrost prevladala« (When Courage Prevailed), u kojoj je opisala i posvjedočila, kako je nadbiskup Stepinac spašavao Židove za vrijeme Drugoga svjetskog rata. »Bez takvih ljudi moja majka i ja ne bismo bile spašene i stoga ću se radovati sa svima koji će moguće proglašenje Stepinca svetim dočekati s odobravanjem.« Njemu i ljudima poput njega ona i njezina majka zahvaljuju što su preživjele taj rat. U petak 29. travnja 2011. pohodila je Ured Postulature bl. Alojzija Stepinca u Zagrebu i upoznala se s izvornom dokumentacijom o Blaženikovu spašavanju Židova.

Netrpeljivost i nasilje prema katolicima u Hrvatskoj

Komisija HBK *Iustitia et pax* objavila je 27. lipnja 2011. godine izjavu o netrpeljivosti prema katolicima u Republici Hrvatskoj. Prema očitovanju Komisije netrpeljivost prema katolicima i njihovim vjerskim uvjerenjima baštinjena je iz vremena komunističkog totalitarizma i nikada nije u potpunosti nestala, a u posljednje se vrijeme intenzivirala, posebice neposredno prije i nakon posjeta Svetog Oca Republici Hrvatskoj i hrvatskim katolicima. U izjavi se sa žaljenjem konstatira da državna tijela nisu adekvatno, po službenoj dužnosti, reagirala na otvorene izričaje netrpeljivosti prema katolicima na onaj isti način kako su reagirali kada se radilo o pravima drugih ugroženih zajednica i pojedinaca. Stoga Komisija ističe da treba prekinuti s praksom prozivanja i omalovažavanja katolika zbog njihove vjerske pripadnosti, njihova načina života, njihovih vjerskih uvjerenja i učenja, koja se bez ikakvih argumenta proglašavaju nazadnima. Dapače, poziva državne institucije da ne budu pristrane i da budno paze na dostojanstvo i pravo katolika na življenje svoje vjere i izricanje svojih vjerskih uvjerenja što im jamče hrvatski zakoni.

Zahvaljujemo...

- Od srca zahvaljujemo svim čitateljima *Glasnika* koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

- Hvala vam što čitate i drugima omogućujete primati *Glasnik 'Blaženi Alojzije Stepinac'*. Ako na vrijeme podmirite svoje obveze prema *Glasniku*, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskoga naroda. *Glasnik* može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionikom koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem *Glasnika* sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

Popis komunističkih žrtava u selima Puska, Krapje, Drenov Bok, Plesmo i Košutarica

Zašto Hrvatska šuti?

Komunistički zločini nad hrvatskim narodom, vojnicima i civilima još uvijek su prekriveni tajnom u javnom i političkom životu Republike Hrvatske. Spomene ih se tek usputno, uglavnom radi pridobivanja javnog mnijenja za vlastite političke probitke. Tijekom ove godine o toj se temi progovorilo na Znanstvenom skupu koji je Matica hrvatska u Zagrebu pripremila na temu Represija i zločini komunističkog režima u Hrvatskoj. Na tom skupu obrađena je i tema: Blaženi Alojzije Stepinac sučelice komunističkoj represiji u Hrvatskoj.

Znakovito je da su se srpske *Novosti*, koje u cijelosti financira Vlada RH, u mjesecu ožujku ove godine drznule objaviti tekst *Stepinac i njegovi demoni*. U tom protucrkvenom i protuhrvatskom pamfletu su se autori Igor Lasić i Saša Kosanović, na temelju razmišljanja navodne povjesničarke dr. sc. Zorice Stipetić, Joze Tomasevicha i fra Petra Jeleče, okomili na svetački lik bl. Alojzija Stepinca. Na njihovu se zlobu, kojom su osporavali i svjedočanstvo koje je papa Benedikt XVI. o blaženom Stepincu pružio za vrijeme pohoda Republici Hrvatskoj, ne bismo ni obazirali da im nečistu savjest ne prozivaju stotine tisuća hrvatskih vojnika i civila koje je Komunistička partija Jugoslavije poubijala u stvaranju velikosrpskog unitarizma uvijenog u državu »bratstva i jedinstva«.

Bilo bi dobro kad bi dr. sc. Zorica Stipetić, Jozo Tomasevich i fra Petar Jeleč pohodili šumu Kozjača pored Karlovca i ustanovili uzroke pokolja nedužnih Hrvata. Mogli bi otići i u druge lokacije: Macutovo brdo kod V. Cerovca i na Petrovoj gori u šumi koja se naziva Bujadnjak, Vidanka Curak kod Duge Rese, karlovačko naselje Borlin, jamu Gvozdenicu nedaleko od Krnjaka. Uzrok smrti kod svih žrtava bio je nasilan. Način likvidacije je bio vatrenim oružjem, i to u većini slučajeva pucanjem u glavu.

Prema prikupljenim policijskim podacima, u Karlovačkoj županiji postoji 80 lokacija na kojima se nalazi čak 70 masovnih grobnica. Procjenjuje se da bi se na tim mjestima mogli nalaziti ostatci i više od 5000 žrtava komunističkih zločina.

Slična situacija je i u većini drugih županija u Republici Hrvatskoj. U 718 lokacija otkriveno je 628 masovnih grobnica te 171 pojedinačna, u kojima je prikriveno više od 90.000 žrtava, među kojima su pripadnici vojnih postrojbi Nezavisne Države Hrvatske, civili, žene, djeca, njemački i talijanski vojnici i drugi.

Njihovo zbrinjavanje nije prvotna briga Katoličke crkve. To je prvotna dužnost suverene države. Promatrajući nemar, nebrigu i iskrivljivanje povijesnih činjenica s pravom se pitamo: Zašto RH o njima šuti, a nasilnicima uz pomoć sredstava informacija i političke vlasti dopušta njihovo ubijanje po drugi put?

Nadbiskup Stepinac podjeljuje sakrament krizme u Podgoraču

Katolička crkva iz obveze pijeteta prema svim tim žrtvama, nasilno ubijenim ljudima, moli za pokoj njihovih duša i za obraćenje njihovih ubojica.

Tako je za vrijeme Drugoga svjetskog rata i poslije rata činio bl. Alojzije Stepinac, to Crkva nastavlja činiti i danas.

Bleiburg

Središnja komemoracija žrtava bleiburške tragedije i hrvatskog križnog puta, 66. po redu, održana je u subotu 14. svibnja na Bleiburškom polju u Austriji. Komemoraciju su zajedno organizirali Ured hrvatske inozemne pastve i Počasni bleiburški vod. Spomen-svečanost započela je molitvom odrješenja kod hrvatskog groba na mjesnom groblju u Unterloibachu, od kuda je krenula povorka prema Bleiburškom polju.

Misu za žrtve bleiburške tragedije i hrvatskoga križnog puta predvodio je križevački vladika Nikola Kekić. On je na početku propovijedi podsjetio kako je Bleiburg velika nesreća, bol koja je potresla ne samo hrvatski narod i kojoj bolno sjećanje još traje, okuplja i danas i potiče na razmišljanje. Uspomena se zapravo odnosi na sve žrtve onoga vremena, na sve logore, mučilišta i gubilišta. Bleiburg je na svoj način postao znakom svih tih patnji, jer tu je bilo moguće okupljati se u dobu kad drugdje u domovini to nije bilo moguće, istaknuo je biskup, te podsjetio kako je vodstvo tih žalosnih proslava nakon toliko ponovne uspostave hrvatske države preuzela Katolička crkva, što je odmah manje ili više sprječavalo uvijek moguću politizaciju u korist ove ili one skupine, stranke ili države. Iz godinu u godinu to je sve jasnije i značajnije.

Prema prikupljenim policijskim podacima, u Karlovačkoj županiji postoji 80 lokacija na kojima se nalazi čak 70 masovnih grobnica. Procjenjuje se da bi se na tim mjestima mogli nalaziti ostatci i više od 5000 žrtava komunističkih zločina.
Slična situacija je i u većini drugih županija u Republici Hrvatskoj. U 718 lokacija otkriveno je 628 masovnih grobnica te 171 pojedinačna, u kojima je prikriveno više od 90.000 žrtava, među kojima su pripadnici vojnih postrojbi Nezavisne Države Hrvatske, civili, žene, djeca, njemački i talijanski vojnici i drugi.

Biskup je podsjetio i kako je na Bleiburškom polju na svojevrstan način pokrenut niz zločina koji se proširio u druga područja. Kad se kao hrvatski katolici sjećamo pobijenih Hrvata, odmah u spomen i molitvu uključujemo i sve nedužne žrtve iz drugih naroda i vjeroispovijesti, jer sve žrtve Bleiburga i križnih putova moramo smatrati nedužnim žrtvama osvete, budući da su stradali bez pravedna suda i dokazane krivnje, a svaki je čovjek načelno nedužan dok mu se ne dokaže osobna krivnja. Zato bi svaki događaj označavanja ovoga žalobnog slavlja u povezanosti s bilo kojom stranačkom ili državnom, poraženom ili pobjedničkom tendencijom bio nova teška

»Dragi redovnici i redovnice, Crkva mnogo očekuje od vas koji imate poslanje da u svakom vremenu posvjedočite onaj 'način života koji je Isus, kao najuzvišeniji od posvećenih i misionar Oca za njegovo Kraljevstvo, prigrlio i ponudio učenicima koji su ga slijedili'« [Vita consecrata, 22]. (BENEDIKT XVI., Nagovor na molitvi Večernje u Zagrebačkoj prvostolnici, 5. lipnja 2011.)

zloporaba, upozorio je biskup Kekić, te nastavio kako »ne moramo isticati da je takvih zloporaba bilo također na gubilištima u domovini, što je bio razlog da se crkveno vodstvo teško ili nikako nije moglo u to uključiti. Sada je, Bogu hvala, moguće o svemu tome svjesnije i mirnije misliti i postupati«.

Na ovogodišnjoj komemoraciji je pokraj kapele postavljena bista vlč. Vilima Cecelje (»hrvatski svećenik dobrotvor čuvar bleiburške tragedije«), rad akademskog kipara Tomislava Kršnjavoga iz Zagreba, koji je zaslužan da se do današnjih dana čuvao i očuvao spomen na žrtve bleiburške tragedije.

Molitva za nevine žrtve u Velom Grablju

U Velikom Grablju na Hvaru slavljena je početkom mjeseca lipnja misa zadušnica za pok. župnika don Jakova Račića, koga su strijeljali partizani u siječnju 1944. godine. Misu je predvodio hvarski biskup Slobodan Štambuk. Don Jakov Račić osuđen je na smrt strijeljanjem zbog navodne »neprijateljske djelatnosti i propagande« u koju su uvukli i č. s. Korneliju Horvat, Franju Kostura, oboje iz Jelse, te četvoricu župljana Veloga Grablja: Vicka Boškovića, Josipa Jurića, Nikolu Tomičića i Marina Petrića.

Svi su oni osuđeni na smrt strijeljanjem što ga je izvršila Partizanska straža u Hvaru 3. siječnja 1944. I ovaj zločin nad nevinim ljudima zaslužuje povijesnu rehabilitaciju, odnosno javno svjedočanstvo i priznanje odgovornih političkih struktura da je presuda bila nepravedna, a osuđenici da su nevino stradali.

Kardinal Josip Bozanić na stratištu jame Jazovke

Prigodom susreta biskupa Zagrebačke crkvene pokrajine u Sošicama 16. lipnja 2011. godine biskupi su pohodili i stratište jame »Jazovke«, stravičnog mjesta komunističkog zločina. Tijekom bogoslužja kardinal Josip Bozanić je podsjetio na pogubne posljedice zločina i potrebu da ih nosioci javnih vlasti i stvaranja javnog mnijenja u Republici Hrvatskoj počnu prepoznavati i o njima govoriti s poštovanjem:

»Okupili smo se danas, mi biskupi Zagrebačke crkvene pokrajine, zajedno s vama, na ovome mjestu, kako bismo u molitvi i sabranosti zastali pred Kristovim križem te u njemu promatrali otajstvo ljudskoga života u kojemu susrećemo veličinu ljubavi i žrtve, ali i duboke tragove zla i nasilja.

Došli smo ovamo s dubokim osjećajima kršćanske sućuti za stradale, kao i za njihove obitelji i rodbinu. Ovamo smo došli i s molbom koju upućujemo Bogu, da svojim Duhom istine dotakne sve one koji su se dali zarobiti mržnjom, čija su se srca pretvorila u izvore zla; da im probudi savjesti te im pomogne svjedočiti istinu, za koju nije nikada kasno. Naime, istina spašava od zablude, pročišćuje srca i obnavlja svijet.

»I danas je Crkva u Hrvatskoj pozvana na jedinstvo kako bi se suočila s izazovima u promijenjenom društvenom okružju, nalazeći misionarskom spremnošću nove putove evangelizacije, posebice u službi mladim naraštajima.«

Načelnici PU Zagrebačke hodočastili su u Krašić gdje su slavili Svetu Misu zajedno sa svojim kapelanom, 28. lipnja 2011.

Prilazeći ovomu mjestu, prolazili smo pored križeva koji označuju Kristov križni put. Ta je staza natopljena ljudskom krvlju i neizrecivim bolima. I činilo se kao da su se povijesti pojedinaca i naroda gasile jedna za drugom nad ovim otvorom. Teško je moguće zamisliti s kolikom je okrutnošću i mržnjom bilo ispunjeno srce onih koji su promišljeno, i dan za danom, ovdje nanosili patnju ljudima. Koliko je samo nepravdi vidio ovaj proplanak? Koliko su udaraca živima, desetljećima nakon tih događaja, nanosili bezumni sluge okrutnog režima?

Braćo i sestre, ovomu je mjestu bila namijenjena šutnja iz straha. Za njega se nije smjelo znati, o njemu je bilo zabranjeno govoriti, ali ta nametnuta šutnja nije mogla zaustaviti glas istine. Ovdje danas progovaraju zemlja i kamenje, a naša je molitva i šutnja u vjeri i nadi zalog sigurnosti da Bog svojih ne napušta ni u jednoj tjeskobi. Šutnja straha pretvara se u šutnju koja oslobađa, da bi se čuo govor istine.

Žao nam je što se i danas u hrvatskoj javnosti ovo mjesto prešućuje, kao da pripada nekoj povijesti koja nas ne dodiruje. A ona je tako naša, jer se odražava u mnoštvu sadašnjih pitanja. Nevino ubijeni na ovome mjestu, ubijeni ljudi bez mogućnosti iznošenja svoje riječi i svjedočanstva, zavrjeđuju naše poštovanje i postavljaju pitanja našoj suvremenosti. Na nama je čuvati spomen na svaku žrtvu, osobito obescijenjenu i poniženu.

Ono što se ovdje zbilo ne odnosi se samo na razdoblje neposredno nakon Drugoga svjetskog rata. Zbog naše sadašnjosti i budućnosti, potrebno je znanstvenim putem rasvijetliti istinu i zakonitim sredstvima doći do pravorijeka o žrtvama i krvnicima. Selektivan odnos prema žrtvama režima i ratova prošlog stoljeća na hrvatskim prostorima ne oslobađa nas od tereta prošlosti i ne daje sigurnost željenog mira.«

Molitve za komunističke žrtve u Tišnjanskoj Dubravi

Šibenski biskup Ante Ivas s klerom svoje biskupije pohodio je 30. lipnja 2011. župu Skradin. Tijekom pohoda tom nekoć biskupskom sjedištu zajedno sa svojim svećenicima pohodio je i rimski lokalitet Burnu i jamu Golubinku u Tišnjanskoj Dubravi.

Jama Golubinka masovna je grobnica u koju su komunisti bacili oko 300 ubijenih civila iz Vodica, Srime, Tisna, Pirovca, Tribunja, Prvić Luke, Prvić Šepurine, Gaćeleza, Čiste Velike i drugih okolnih mjesta. Izvršitelji toga zločina bili su partizani Prvoga primorskog odjela tijekom i nakon Drugoga svjetskoga rata. U prigodnom nagovoru biskup Ivas je upozorio »da je jama Golubinka vapaj za istinom jer još i danas nisu rasvijetljeni zločini koji su se dogodili nad njom.«

Potom je molio za žrtve i za one koji su izvršili zločine.

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time i duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskoga naroda, na temeljima četrnaeststoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženoga Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

- Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
10 000 Zagreb, Kaptol 31, Tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj blaženog Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve,
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi,
- za svoje osobne nakane i potrebe,
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka,
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze,
- svjedočiti kršćanske istine u osobnome i javnome životu,
- surađivati s Postulaturom u promicanju blaženikova glasa svetosti,
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju sv. mise ili na molitvenom sastanku,
- darom i žrtvom pridonositi uspješnu dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih, za svoje potrebe i potrebe braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika, s nakanom što skorijega njegova proglašenja svetim.

Zahvaljujemo...

- Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.
- Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženoga Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

Molitva u čast blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.
Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio
i služili Crkvi kako joj je on služio
sve do darivanja vlastitoga života za nju.
Njegova živa vjera u Isusa Krista
i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života
na putu vječnoga spasenja.
Po njegovu zagovoru udijeli milost
svoga blagoslova našim biskupima,
svećenicima, redovnicima i redovnicama,
svećeničkim i redovničkim pripravnicima,
našim obiteljima da budu čvrste u vjeri
i blagoslovljene novim i brojnijim životima.
Budi utjeha svim starijim osobama te pomoć
bolesnicima i patnicima.
Očeve i majke, djecu i mlade
očuvaj od unutarnjih i vanjskih pogibelji duše i tijela.
Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja
našoj župi, našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.

(Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ...)
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Nakon toga izmoli: Oče naš, Zdravo, Marijo,
Slava Ocu, sa zazivom:

Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

Učenici OŠ Popovača – Područna škola Stružac (1.-4. razred) hodočastili su u Krašić, 19. svibnja 2011.

Zahvaljujemo...

- Zahvaljujemo na svjedočanstvima o čudesnim uslišanjima na zagovor bl. Alojzija Stepinca koja su nam proslijedili: Višnja GALIĆ (Zagreb), Zoran KOTNIK (Zagreb), Marija ČVELJO (Rodgau – Njemačka), Ljubica JELIĆ (Milwaukee - SAD), Kata ŠAMADAN FILIPČIĆ (Zagreb), Tomislav DROPULJIĆ (Klinča Sela), Marko GAVRANIĆ (Zagreb); Kata NAĐ (Kloštar Ivanić); Vinka FJAMUT (Ljubljana).
- Sve čitatelje *Glasnika* i štovatelje bl. Alojzija Stepinca koji su se pismenim putem preporučili u zagovor bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovu grobu, potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u Sv. misi svakog 10. u mjesecu u zagrebačkoj prvostolnici u 18 sati.
- Svaki dopis na Postulaturu blaženoga Alojzija Stepinca kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

Burgo de Osma

Kardinal Angelo Amato, pročelnik Zbora za proglašenje svetih, 5. lipnja 2011. u katedrali u Burgo de Osma u Španjolskoj proglasio je blaženim Ivana de Palafoxa y Mendoze, svijetli lik biskupa iz 17. stoljeća u Meksiku i Španjolskoj. Bio je čovjek široke kulture i duboke duhovnosti, veliki obnovitelj, neumorni pastir, branitelj Indijanaca.

Milano

Kardinal Angelo Amato, pročelnik Zbora za proglašenje svetih, u Milanu je u nedjelju 26. lipnja 2011. proglasio troje blaženika. To su: dijecezanski svećenik don Serafin Morazzone, sestra Enrichetta Alfieri, redovnica iz Družbe milosrdnih sestara svete Ivane Antide Thouret, i o. Clement Vismar, član Papinskog zavoda za vanjske misije.

Milanski nadbiskup kardinal Dionigi Tettamanzi opisao je nove blaženike, sinove Milanske nadbiskupije, riječima da su to »tri svijetla lika svakodnevne svetosti«.

Don Serafino je 49 godina obnašao službu župnika u župi Chiuso, sestra Enrichetta se neumorno posvećivala uznicima u milanskom zatvoru San Vittore, a tijekom Drugoga svjetskog rata skrivala je Židove od fašističkog bijesa i slanja u koncentracijske logore. U Milanu su je nazivali »majkom zatvorenika«. Otac Clemente je pak kao misionar u Biramaniji proveo šezdeset četiri godine. Tri sasvim različite osobe i životni su im putovi bili različiti, ali sve ih je dičio »blagi osmijeh« kojim su tješili svoje štićenike. Njihovi su životi dokaz da se i različitim putovima može stići do Božje blizine.

Lübeck

U Lübecku su u nedjelju, 26. lipnja 2011., proglašena blaženima trojica njemačkih svećenika, zvani »mučenici Lübecka«, koji su ubijeni za vrijeme nacizma. Obred beatifikacije predvodio je kardinal Walter Kasper, bivši predsjednik Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana, a Svetoga Oca je na obredu predstavljao kardinal Angelo Amato, pročelnik Zbora za proglašenje svetih.

Katolički svećenici Johannes Prassek, Hermann Lange i Eduard Müller suđeni su radi »malodušnosti, zlobe, suradnje s neprijateljem i slušanja neprijateljskih radio emisija«, a pravi je razlog odbacivanje nacističke ideologije. Bili su svjesni težine svojega stanja i istodobno uvjereni da moraju braniti Crkvu i katoličku vjeru. Na dan pogubljenja primili su utjehu sakramenta pomirenja i oprostili svojim ubojicama. Na vječni smiraj ispratio ih je župnik Behnena, jedini očevidac njihova smaknuća. On je i posvjedočio njihovo praštanje ubojicama – kazao je kardinal Amato govoreći o novim blaženicima.

»Biskupi, svećenici i đakoni, svaki prema svojem vlastitom stupnju, slavljenje [euharistije] moraju držati svojom glavnom dužnošću.« (BENEDIKT XVI., Sacramentum caritatis, br. 39)

Dresden

Alois Andritzki
– mučenik Dachaua – proglašen blaženim

U njemačkom gradu Dresdenu, u ponedjeljak 13. lipnja 2011., proglašen je blaženim svećenik Alois Andritzki, mučenik u koncentracijskom logoru u Dachauu. U ime pape Benedikta XVI. slavlje je predvodio pročelnik Kongregacije za kauze svetaca kardinal Angelo Amato.

Alois Andritzki bio je jedan od brojnih svećenika preminulih u tom logoru između 1933. i 1945. godine. U njemu je bilo zarobljeno oko 2700 katoličkih svećenika, a više od 1000 ih je tamo preminulo. Alois je rođen 1914. godine u Radiboru, u Saskoj, a pripadao je maloj slavenskoj manjini Lužičkih Srba. Tijekom mračnoga nacističkog režima odlučio je, zajedno s bratom, postati katolički svećenik. Zaređen je kada je imao 25 godina, a mjesec dana poslije Hitlerove su trupe zauzele Poljsku, i počeo je Prvi svjetski rat. U tim teškim vremenima radio je u dušobrižništvu mladih, koji su mu se divili zbog njegove dosljednosti, svježine vjere, snage njegove nade. Krist je bio njegova stijena.

Bio je svećenik koji je hrabro propovijedao evanđelje, tako da je nacistički režim smatrao »štetnim« njegov utjecaj na mlade. Zbog toga je već u dobi od 27 godina deportiran u Dachau, gdje je nastojao među zatočenike unijeti malo duševnog mira. Organizirao je molitvene susrete i čitanje Biblije, ali i igre. Sve je hrabrio, i pomagao najslabijima. Nakon što je obolio od tifusa, zatražio je pričest, na što mu je tamničar odgovorio: »Želiš Krista? Dobit ćeš smrtonosnu injekciju.« Ubijen je 3. veljače 1943., u dobi od 28 godina.

Alois Andritzki pisao je iz logora svojemu župniku, godinu dana prije preminuća: »Ako je Gospodin naizgled okrenuo svoje lice od nas, i ako smo, da tako kažemo, zgnječeni na zemlju, ne dopustimo da se izgubimo pred ljubavlju našega nebeskog Oca. Ako ne možemo biti sijači, nastojmo bar biti sjeme, kako bismo u vrijeme berbe donijeli obilat plod.«

Satumare

Blaženi Janos Scheffler

U nedjelju 3. srpnja 2011. u Satumare u Rumunjskoj kardinal Angelo Amato, pročelnik Kongregacije za proglašenje svetih, proglasio je blaženim mons. Janosa Schefflera, biskupa Oradeamare i Satumare, žrtvu komunističke represije. Rođen je 1887. u Caminu (mađ. Calmand). Nakon pokušaja komunističkog režima da Katolička Crkva prekine »svaki odnos sa Svetom Stolicom« u nakani stvaranja »Crkve bez Pape«, novi blaženik je u zatvoru u Jilavi bio podvrgnut prisilnom radu, poniženjima i vrelim tuševima. Proživljene blaženikove boli kardinal Amato je popratio riječima: »Iskustvo boli znao je preobraziti u brigu za apostolat, katehezu i molitvu.« Umro je 6. prosinca 1952. godine moleći i opraštajući svojim ubojicama.

Bl. Alojzije Stepinac podjeljuje sakrament krizme u Novskoj, 12. lipnja 1939.

Drinske mučenice - blaženice

Kardinal Angelo Amato, pročelnik Kongregacije za kauze svetaca proglasio je u Sarajevu, u olimpijskoj dvorani »Zetra«, u subotu 24. rujna 2011., pet redovnica iz Družbe kćeri Božje ljubavi blaženima. To su redovnice: Jula Ivanišević, Berchmana Leidenix, Krizina Bojanc, Antonija Fabjan i Bernadeta Banja.

Nove su blaženice žrtve komunističkog i četničkog progona u Drugom svjetskog ratu.

Radosno i čestititajući Družbi na tako vrsnim članicama te Sarajevskoj nadbiskupiji koja ih je kao žrtve pratila i prihvatila, donosimo pjesmu koju je u čast novih blaženica ispjevao generalni vikar Banjolučke biskupije mons. Anto Orlovac.

Zastidje se rijeka Drina

Kroz tminu se noćnu osu
zlih vojnika grozna vika,
nijemo zrakom poletješe
anđeoska čet'ri lika.

Ne, to nisu zimske vile,
ne bijeli se njih ljepota,
već djevice kojim krjepost
više znači od života.

Nit' plaču nit' proklinju,
nit' osvetu zazivaju,
već Isusa – Zaručnika
svojom smrću cjelivaju.

Zastidje se rijeka Drina,
rumenilom osu lice,
pa zagrli i odnese,
redovnice – mučenice.

Anto ORLOVAC

Iz knjige dojmova u Muzeju bl. Alojzija Stepinca

Drago mi je da je ovaj muzej ustanovljen. Time će se još više na uočljiv način pomoći da se upozna život i lik bl. kard. Alojzija. Želim da po njegovu zagovoru RH i hrvatski narod ostane katolički i odan pravim vrjednotama. Blaženi Alojzije, zagovaraj i HKD Napredak! *Dr. Franjo Topić, predsjednik (sv. Leopold B. Mandić, 2011.)*

Kad mi je bilo najteže, tebi sam se utjecala i molila i kad si me uslišio kod Boga i sv. Majke Marije, postala sam jača u molitvi i sada se svakodnevno Bogu obraćam. *(Luca i sinovi)*

26. 5. 2011. – Blaženi Alojzije Stepinac, moli za nas!... Usrdno se molim i za tebe da te što prije proglase svetim, jer si to već zaslužio i za svoga zemaljskoga života. *(Neutješna majka i supruga Dragica P.)*

U vrevi i svakodnevnoj gužvi zastati i doći u ovo okrilje mira, doista je neprocjenjivo. Neka nas Božji glas i razmišljanje A. Stepinca prate! *(A. Raguž)*

8. 6. 2011. – Blaženi Alojzije Stepinac, prosi za Slovenijo, za duhovnike, za škofe, za redovnike in se Slovence *(F. Strašek)*

7. 7. 2011. – bl. A. Stepinče, čuvaj naš hrvatski narod, naše zajedništvo i naše obitelji! Preporučam cijelu svoju obitelj Bogu i tvome zagovoru *(Josipa Bjelkanović)*

Zagabria, 5 Luglio 2011.

Caro Aloisio Stepinac,

Siamo venuti di persona a ringraziarti per i due miracoli che Dio ci ha concesso attraverso di Te nel 2008 e nel 2009. A mia moglie Anne era stato diagnosticato un tumore al seno durante la gravidanza di nostro figlio.

Monsignor Alessandro Rudy ci ha dato la tua foto in un momento di grande disperazione, quando tutto sembrava perduto per mia moglie i mio figlio. Monsignor Alessandro ci ha spiegato la Tua storia e ci siamo affidati a Te.

Oggi la mia moglie e guarita (i medici erano stupiti che non ci fossero metastasi) e nostro figlio è venuto in mondo sano e forte e adesso ha 2 anni.

Grazie e che il tu onome sia santificato.

Grazie per il tuo sostegno. PGR. *(slijede potpisi i adrese).*

Hrvatski prijevod:

Zagreb, 5. srpnja 2011.

Dragi Alojzije Stepinac!

Osobno smo došli zahvaliti Ti za dva čuda koja nam je Bog dopustio Tvojom pomoći u 2008. i 2009. godini. Mojoj supruzi Anne ustanovljen je tumor na dojci za vrijeme trudnoće našega sina.

Mons. Alessandro Rudy dao nam je Tvoju sliku u trenutku velikog očaja kad se činilo da je sve izgubljeno za moju suprugu i mog sina. Mons. Alessandro nam je protumačio Tvoj život i povjerili smo se Tebi.

Danas je moja supruga zdrava (liječnici su bili iznenađeni što nisu pronašli metastaze i naš sin se rodio zdrav i snažan i sada ima 2 godine).

Hvala, a Tvoje ime neka bude posvećeno.

Hvala za Tvoju pomoć. PGR

Blaženik i djeca

Jakov

Luka

Andrea

Samoella

U nagovoru preparandistima prigodom blagoslova oltarne slike sv. Alojzija, 23. ožujka 1941., nadbiskup Stepinac ih je potaknuo da kao učitelji odgajaju djecu na kojoj će počivati nada domovine u budućnosti. Reče: »Želio bih, da nosite (...) kao memento pred očima, da će iza proljeća vaše mladosti brzo nastupiti jesen života, kad životnu snagu zamjenjuje klonulost tijela i duha, pa da životnu snagu i sposobnost, koju si niste dali sami, nego je poklon neba, što savjesnije upotrijebite sebi i drugima na spas. Jer ne znam, da li je koja druga istina u stanju da čovjeka tako osposobi za svijest dužnosti i učvrsti ga u poštenju života, kao što je misao o prolaznosti zemaljskog života i o sudu, koji slijedi iza ovoga života. Ako pak u vama kao budućim učiteljima ne bi bilo svijesti dužnosti i odgovornosti, ako vašeg rada ne bi pratio čestit život odgojitelja, onda bolje da se i kanite zvanja, koje je specifično obilježeno kao jedno od najvažnijih u ljudskom životu, odgoj djece preko škole, kojoj ćete biti na čelu.«

Crteži učenika i učenica 1. i 2. razreda OŠ Davorina Trstenjaka u Zagrebu izrađeni su uz nastavnu jedinicu *Sveci hrvatskoga naroda* pod vodstvom vjeroučiteljice s. Magdalene Šokić iz Družbe klanjateljica Krvi Kristove. Plod su zajedničke i pojedinačne molitve našem dragom Blaženiku za Domovinu Hrvatsku.

Vjeroučiteljica napominje da joj je predivno iskustvo čuti brojne lijepe, jednostavne dječje molitve za našu Crkvu, za papu, za svećenike, za roditelje, prijatelje, učitelje, da im blaženi Stepinac pomogne u životu.

IZDANJA POSTULATURE

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj Glasnika može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb:

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J., **Svjetlo na putu života,** popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke** (1934.-1940.) Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (*100 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca,** izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (*180 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.**, Zagreb, 2008., (*30 kn + poštarina*).

Litanije u čast bl. Alojzija Stepinca možete naručiti na adresi Postulature.

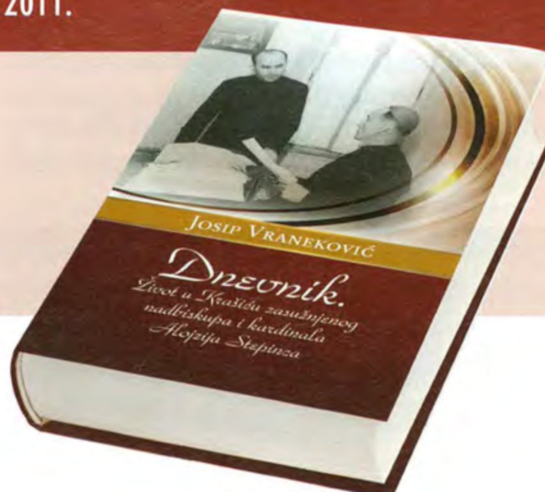
NOVA IZDANJA

U nizu Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva objavljene su do sada tri knjige propovijedi bl. Alojzija Stepinca, koje je on sastavio kao sužanj u Lepoglavi:

- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi o lurdskim ukazanjima;** pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja, Zagreb, 2008.; (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu,** Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva, sv. 2.; pozdravna riječ: Kard. Tomáš Špidlik; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi Presvetom Srcu Isusovu;** proslov: mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)

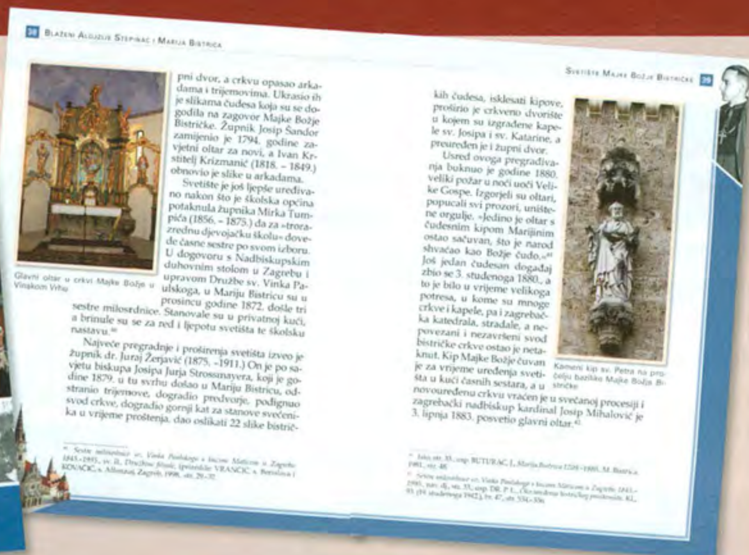
- **VRANEKOVIĆ, Josip, Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca, izdavač: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Zagreb, 2011.**

- Pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, a uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja; ilustracije su iz arhiva Postulature (200 kn + poštarina).

- BATELJA, J., Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica, izdavač: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Zagreb, 2010.

- BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi

U izdanju Postulature bl. Alojzija Stepinca objavljena je prošle godine knjiga: BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi. Životopis, dokumenti i svjedočanstva – prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskoga rata (Juraj BATELJA); riječ je o trilogiji: Knjiga 1 – Životopis; Knjiga 2 – Dokumenti I, br. 1. – 399. (1933. – 1943.) i Knjiga 3 – Dokumenti II, br. 400. – 691. (1944. – 1998.).

Ova zbirka predočuje javnosti 691 dokument nadbiskupa Stepinca iz razdoblja od 1933. do 1998. godine i svjedočanstva o njegovu spašavanju ugroženih ljudi, koji su bili žrtve represivnih režima, žrtve gladi i vremenskih nepogoda, stradalnici i žrtve rata. Među njima je velik broj Hrvata, Poljaka, Roma, Slovenaca, Srba, Židova, ustaša, komunista (»crvenih«), muslimana, pravoslavnih i drugih.

Trilogija se može kupiti u Muzeju blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31, 10000 Zagreb, naručiti na adresi: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb (450 kn + poštarina) ili na telefon (01) 48 94 879 te na e-mail adresu juraj.batelja@zg.t-com.hr. Čitatelji mogu nabaviti i samo prvu knjigu troknjižja, koja je životopis bl. Stepinca na temelju dokumenata objavljenih u ostale dvije knjige.

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojemu je opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Blaženik je u potpunoj tajnosti na novu postaju križnoga puta u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. No, on je i tu bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Jedno od njih nalazimo i u pismu koje je napisano s. Tereziji Jadro, provincijalnoj glavarici ss. Karmelićanki Božanskog Srca.

Alojzije Stepinac u pratnji župnika Josipa Vranekovića polazi na jednu od svojih šetnji za vrijeme krašićkoga sužanjstva, 1951.-1960.

Krašić, 7.II.1955.

Časna Majko!

Sa zahvalnošću vraćam Vam autobiografiju utemeljiteljice Karmelićanki Bož. Srca Isusova. Pročitao sam ju s velikim interesom i neke si stvari posebno pribilježio, jer su vanredno poučne i zanimljive.

Možete doista biti ponosne na svoju utemeljiteljicu, za koju mogu izreći svoj sud ovim riječima: vrijedna je, da ju sveta Crkva uzdigne na čast oltara radi njezinih izvanrednih kreposti, i držim, da će sveta Crkva, vođena Duhom Svetim, to jednoga dana doista i učiniti, možda i prije nego mislimo.

Slažem se s njezinim riječima i potpisujem ih: »Die Treue ist Konservierungs-Mittel der Orden.«[1] Vjerujem da će se Karmelićanke Bož. Srca Isusova održati kroz sve bure i oluje, ako ostanu vjerne svojim svetim pravilima, danim od utemeljiteljice svete uspomene i potvrđenim od svete Crkve.

Napose me dirnula njezina velika ljubav prema svetoj Crkvi, za koju je čitav život tako divno radila i za koju bila sigurno spremna žrtvovati i svoj život. A bila je eto konvertitkinja. Kolika sramota za katolike, koji ne shvaćaju sreće, što su članovi prave Crkve Kristove.

Budite i u tome vjerne sljedbenice svoje utemeljiteljice, napose u ovim danima, kad se svim silama nastoji otrgnuti nas od prave Crkve Kristove. Radije umrijeti nego tako što prihvatiti i počiniti.

Na koncu preporučam se u svojim velikim brigama u molitve Vaše i svih Vaših sestara, da mi Bog dragi dade milost sve pretrpjeti što će još trebati, za pravu Crkvu Kristovu.

Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu

+ Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački

20. I. 1954.

Na šetnji:

»Eto, do jučer je tako reći sve vodio (Đilas), a danas on imade svoga Marijana i Filipa (= krašićki policajci)... Neće to biti osamljeni slučaj. Ima ih on dosta iza sebe. Utjecajan je bio među svojima. Odrekli se Boga, pa što su mogli drugo očekivati, nego da budu 'in se divisi'.«[2]

***

Pavla Goričanca, koji je na umoru, oblijeću crveni. Čujem, da odgađa ispovijed. Pozovem mu ženu. Dođe – naleti naglo na vrata Eminencijine sobe. Izvine se, što je zalutala, pita za mene i odmah počne pričati, da misli radi čega je zovem. Eminencija je utješi, dade joj *Agnus Dei*[3], da ga bolesni muž drži uz sebe.

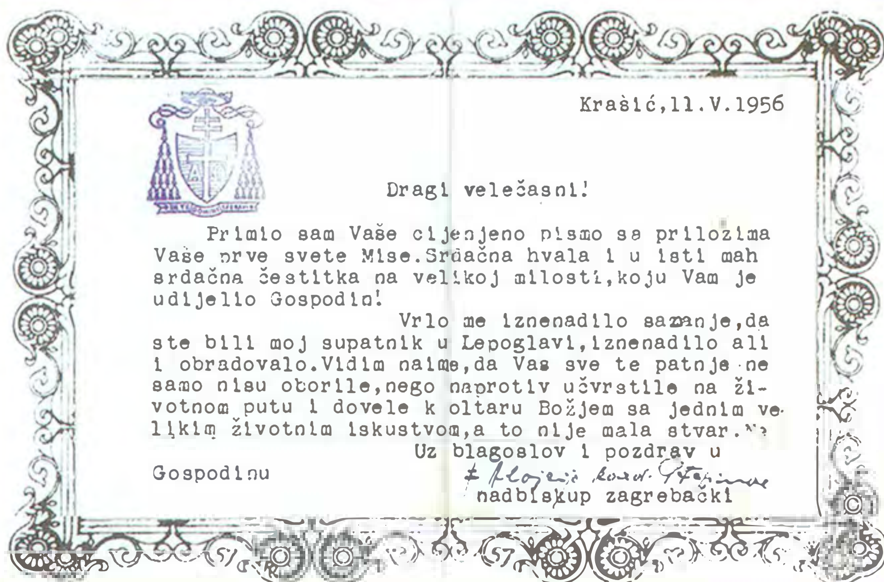
---

[1] »Vjernost je sredstvo za očuvanje Redovništva.«

[2] »U sebi podijeljeni.«

[3] »Agnus Dei« su male voštane pločice koje papa blagoslivlje na Veliku srijedu. Komadiće tog voska sestre karmelićanke svečano opremaju svilom i tekstom molitve, a vjernici ga nose uza se kao spomen da pripadaju Bogu i da ga često zazivaju. Zove se »Agnus Dei – Jaganjac Božji« jer je krštenik po krštenju

Krašić, 11. V. 1956

Dragi velečasni!

Primio sam Vaše cijenjeno pismo sa prilozima Vaše prve svete Mise. Srdačna hvala i u isti mah srdačna čestitka na velikoj milosti, koju Vam je udijelio Gospodin!

Vrlo me iznenadilo saznanje, da ste bili moj supatnik u Lepoglavi, iznenadilo ali i obradovalo. Vidim naime, da Vas sve te patnje ne samo nisu oborile, nego naprotiv učvrstile na životnom putu i dovele k oltaru Božjem sa jednim velikim životnim iskustvom, a to nije mala stvar.

Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu

† Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački

Faksimil pisma bl. Alojzija Stepinca upućenog vlč. Baldu Mladoševiću (r. 5.9.1922 u Vitaljini, zaređenom 11. ožujka 1956., svećeniku Dubrovačke biskupije, 11. svibnja 1956. godine.

U jutro pohodim bolesnika – i lijepo je primio sv. sakramente. *Deo gratias*[4]!

21. I. 1954.

Zamišljen je ujutro iza sv. Mise i reče mi:

»Sve se bojim, ako do čega dođe, bit će žrtava. Radio Rim sinoć javlja da u Zagrebu nije podzemlje. Ali tko zna planove Božje. Pouzdanje samo u Njega – i neće nas zapustiti.«

22. I. 1954.

Na šetnji: Veseli ga konkordat Španjolske sa Sv. Stolicom. Tekst ugovora čitao je u AAS.[5]

»Bog upravo čuva i nagrađuje Franka. Poštuje Ime Božje – daje Crkvi punu slobodu djelovanja i danas ima uza sebe prvu moralnu i materijalnu silu svijeta: Vatikan i USA. Daj, Bože, da doživim takav konkordat našega naroda – i slobodne naše države sa Sv. Stolicom.«

***

Kod večere:

»Nisam pravo ni uočio, kako je značajno držanje kineskih zarobljenika u Koreji. Pravo je rekao Ki[6], da su oni dali najveći udarac komunizmu. Stvarno sada vidi komunistička Kina i SSSR s kakvom vojskom raspolaže – i što misle ti ljudi. Razumijem sada, da su se toliko trudili crveni, da ih pridobe i da se vrate kućama. Ali ne! Od 25.000 – tek ih se 200 odazvalo. Sada neće međutim primiti niti tih 200, toliko su bijesni na slabi odziv.«

***

»Nije slučajno, da baš pred Berlinsku konferenciju nastaje gibanje u Maroku, u USA prva atomska podmornica spušta se u more, iz Koreje odlaze zarobljenici na Formozu – ovdje slučaj s Đilasom ... sve u svemu udarac za udarcem komunizma. Dulles neće ni da čuje o primitku komunističke Kine u OUN. – USA hoće reći SSSR-u, da su dosta jaki, pa zato mogu zauzeti ovakav stav. – Koliko se toga zbilo već u samom početku Marijanske godine! A tko zna, što još sprema Bogorodica!«

***

»Kad dođe, a nadam se, da će prije ili kasnije doći do formiranja hrvatske države, sve se bojim za Istru i Međimurje. Tu nikako ne bih mirovao i učinio bih sve, da ne pretrpimo nepravdu!«

23. I. 1954.

Danas nije izišao na šetnju. Sinoć sam mu rekao, da mu je svaki dan potrebna šetnja i kretanje kao forma liječenja. Rekao je, pa vidim, da je tako. Ipak danas nije izišao, a sve iz obzira prema meni, da ne gubim vrijeme za svoje poslove, jer je doznao, da često u noći bdijem, jer preko dana ne mogu svršavati dnevne poslove. Tako je on u svemu obziran. Ne želi, da nekome bude na teret. Tako se i kod stola više puta digne i ode rekavši:

»Znam, morate u crkvu ... spremate katehizaciju ili moliti još krunicu sa sestrama i sl.«

24. I. 1954.

Dr. Fuchs sa laboranticom, dr. Bogičević, dr. Popović, tajnik, Stela. Zubar donio svu aparaturu, da mu popravi zube. Zdravlje se malo pogoršalo, pa mu izvadili ½ litre krvi. No, on je danas kroz cijelo vrijeme raspoložen. Kod va-

postao duhovni jaganjac po uzoru na Isusa Krista Božanskog Jaganjca, koji je sliku na spomenutoj pločici nosio uza se.

4 Bogu hvala!

5 Acta Apostolicae Sedis; službeno glasilo Sv. Stolice.

6 Nije razumljivo iz rukopisa, da li je ime Ri ili Ki.

đenja krvi rekli su mu, da se litra krvi prodaje za 8.500 dinara. On se na to našali:

»Pa što mi to prije niste rekli, već bih dobio za nju 50.000 dinara!«

***

Zabuna u partiji raste. Neki je dan na primjer Bakarić branio dr. Juliusa, a danas napada one, koji su dali svoj potpis u obranu Juliusove časti. Kako li je relativna komunistička istina! – Sve u svemu izgleda, da šefovi partije moraju biti uvjereni, da nikoga nemaju iza sebe. Sve je pošlo nizbrdo! Pronevjerenja i krađe na sve strane! Država je gospodar svega, a službenici kradu, što dolazi na pamet – najobičnije u nečasne svrhe: pijanstvo i razvrat!

Kuća bl. Alojzija Stepinca u koju se njegova obitelj preselila iz Brezarića u Krašić 1907. godine.

»Rugaju se Bogu, a sada se on samo malo narugao njima! Bit ćete rep, a ne glave, ostvaruje se sada i na njima. A tko zna hoće li i rep biti!?«

***

»Eisenhower u svom govoru proglašuje komuniste neprijateljima američkog naroda i predlaže da im se oduzme državljanstvo. Neće li se i naši mnogi sada tamo otrijezniti! A možda će pokoji i natrag ovamo doći! Oni su kadri sve ovakve van izjuriti. Ne će li možda i Mandić, predsjednik HBZ-e, prispjeti ovamo, da vidi i osjeti taj raj! Sve u svemu komunizam dobiva udarac za udarcem i Bogorodica ja pokazala, da je tu!«

***

Kod večere:

»Kako bude, da bude, svoj život rado dajem za Božju stvar. Čini mi se, da ću ga i dati. Ima kod nas učenih ljudi u Zagrebu – i svetih svećenika, koji mogu voditi nadbiskupiju.«

Ja mu velim: »A ja predosjećam, da biste Vi mogli ove godine biti u Zagrebu na svom mjestu!«

»U tom slučaju odmah bih Sv. Ocu stavio na raspoloženje i položaj kao nadbiskup i kardinalat.«

Na to ja njemu: »Znam, kakav bi u tom slučaju bio odgovor Sv. Stolice!«

»Pa i ja očekujem, da bi i opet bio: negative! – Ne bojim se posla. Pače želim, da se posvuda obave misije i da prođem cijelu dijecezu kako bismo podigli i utvrdili u narodu vjeru i moral!«

25. I. 1954.

»Čitam 'Anatomija jednog morala' od Đilasa. To je prava bijeda i mizerija. Nesretni ljudi, kako su nisko pali. Kakvi su to odnosi među njima. Ovaj pokazuje prstom na ovoga, onaj na onoga, jedan strepi pred drugim, pravi pakao. Kakav je to moral! Osjeća i sâm Đilas svu mizeriju prigovora, a do jučer slavio je to i radio za to. Ali i nova njegova lutanja i traženja nisu ništa drugo nego: 'Nemirno je naše srce, dok se ne smiri u tebi, Bože!'«

Ne govori on te riječi, ali stvarno je tako kod njega!

26. I. 1954.

Taxijem dolazi Eminenciji u posjet g. Milošić Josip iz Lakawane, ali ga policija ne pusti.

***

Dolazi č.s. Štefanija Bišćan S. M. I. ovamo autobusom, da kroz nekoliko dana šije u kući, ali je vraćaju. U noći sva prozebla vraća se na stanicu.

27. I. 1954.

»Čini mi se, da oni u Berlinu neće ništa polučiti. Molotov stalno gura naprijed Kinu, a Zapad neće o njoj čuti. Znadu Rusi, ako svijet prizna Kinu, pa neka se pridruži i Indija, što je lako moguće, tada imaju u svojim rukama ogromno ljudstvo i teritorij. Tada bi i dalje mogli prkositi i škoditi USA-u. No, nadam se da ih je svijet prozreo i dovoljno upoznao, pa neće i ovog puta nasjesti! Pozitivno od te konferencije bit će

Pogled na krašićku župnu crkvu i okolni trg iz prve polovice 20. st.

samo to, da će USA i Zapad konačno spoznati, da se ne može razgovarati sa komunistima!«

***

– »Engleski imperij, po svemu sudeći, ide kraju. Europski se svijet buni. Simpatiziraju Franka. U Španjolskoj demonstriraju protiv dolaska Elizabete u Gibraltar. Kraljica je prošle godine veličala svoju predšasnicu Elizabetu I., koja je tolike nevolje učinila Crkvi ubijanjem i proganjanjem biskupa, svećenika i vjernog naroda. Radi toga sve mi se nekako čudnim prikazuje ovo ime i naslućujem: možda će to biti druga i posljednja Elizabeta! Otpadaju kolonije jedna za drugom, bune se, nitko ne simpatizira Engleze radi njihovog stava. Bog je Amalečane kaznio nakon 400 godina. Nije li došao čas, da Gospodin Bog udari i na ovaj narod sada radi njegovih kolonijalnih grijeha i tolikih nepravdi, što su nanijeli Crkvi!?«

28. I. 1954.

Bili smo na velikoj šetnji. Hodali po snijegu u Selnama i kroz Stepanicu. Gleda te šume, Kupu i okolicu, gdje je proveo mladost. Silno ga odmara obnavljanje tih uspomena. Sreli lijepog srndaća i srnu. Campek (pas) ih progoni. Velika je razonoda Božjem čovjeku taj pas. – Na šetnji kroz šumu silno je pao na led i skoro slomio ruku!

***

Na toj šetnji:

– »Kad bi se čovjek kojim slučajem još jednom kao dijete pojavio na svijet, a imao pamet kao sada, kako li bi divno upotrijebio vrijeme! Kad bi se to dogodilo, i opet bih izabrao zvanje: ili svećenik ili poljodjelac. Tu je čovjek nekako najbliže Bogu. Gledajte seljaka: muči se i radi, ali vidi, kako je u svemu ovisan o Bogu. U prirodi ga nalazi. Tu gleda njegove tragove.«

***

U večer dolazi Kata Stepinac, snaha Eminencijine sestre Terezije, i donosi poštu č. gospođe Amadeje Pavlović i g. Milošića iz Lakawane. Ovaj šalje pismo od Lackovića i Meštrovića. S. Amadeja ode autobusom do Pribića, a otuda se u sumrak vrati u Krašić do s. Terezije. Tu prenoći i u jutro se sastane sa sestrom Bernardinom Stepinac, koja tu dolazi od rodne kuće iz Brezarića. Zajedno pođu do crkve. Nitko ih uopće nije zaustavio. Mnogo su molile, a molilo se i u Zagrebu, da sretno prođu i eto – pravo čudo, sretno su došle i prošle. Da im ne upadnu u oči, savjetujem im, da uz kapelu sv. Ivana odu u Brezarić.

***

Meštrović je vani aktivan. Gdje god može, radi za hrvatsku stvar i opovrgava srpske klevete protiv nas. Pita Eminenciju za neko pismo, što mu ga je tokom rata poslao Draža Mihajlović, koje bi mnogo moglo koristiti našoj stvari. Eminencija se toga ne sjeća.

– »Poslao sam u svoje vrijeme Juretiću sliku, kako se Talijani grle sa četnicima, da se vidi, s kim su sve paktirali i što su radili. Čudim se, da Meštrović nema toga u ruci. Sigurno bi mu dobro došlo!«

***

– »Lacković kani graditi novu crkvu Majke Božje Bistričke i školu po uzoru one Spellmanove, koja bi također nosila moje ime. Dakako,

Bl. Alojzije Stepinac prigodom podjeljivanja sakramenta krizme u Novskoj u društvu svećenika, predstavnika župe i ravnatelja škole, 12. lipnja 1939..

to bi bila u manjem opsegu od one u New Yorku. Da je mene pitao, ne bi toga načinio. Zaboravlja i na onu riječ Duha Svetoga: 'Ante mortem ne laudaveris hominem quemquam.' 294 Ali što mogu!«

29. I. 1954.

Sestra Amadeja kod Eminencije. Sinoć je bio zabrinut hoće li se sestre probiti do crkve. Kad ga je ujutro sestra pozvala da pođe u crkvu, prvo mu je bilo:

– »Jesu li se probile? « – Radostan je bio, što im je uspjelo. Veseli ga naime, da mu od vremena na vrijeme netko dođe. Puno toga dozna, a onda i daje!

***

Lacković mu šalje almanah za 1953. g. njegove (kardinalove) škole iz New Yorka. Tu je E. slika. Vjerojatno je neki đak iste škole načinio tu sliku. Nije potpuno vjerna. Malo je potencirana, ali vrlo lijepo prikazano osobito izraz čela kao Mojsije i time istaknuta njegova

borbenost. Na suprotnoj strani je falsifikat pisma, što ga je Eminencija 26. XI. 1953. poslao Spellmanu. Pismo glasi:

Krašić 26. XI. 1953.
Eminentissime Domine

Prae primis gratias ago Eminentiae Tuae pro votis expressis per telegraphum occasione promotionis meae ad dignitatem cardinalitiam factae per Summum Pontificem.

Doleo me non potuisse venire, ut viderem Beatissimum Patrem, saltem post decem annos, plenos dolorum atque malorum omnis generis. Attamen, sicut Domino placuit ita factum est. Sit nomen Domini benedictum!

Doleo etiam, me non potuisse gratias agere omnibus aliis membris Sacri Collegii, episcopis, sacerdotibus, laicis qui mihi scripserunt atque pro me orationes Deo obtulerunt. Rogo omnes per Eminentiam tuam: haberent me excusatum! Nos enim vivimus in captivitate

vere babilonica. Sicuti iam scripsi Tibi iterum dico: liberet Dominus Patriam Tuam ab immenso malo impii comunismi! In tota historia generis humani nunquam talis pestilentia incidit in orbem terrarum!

Gratias Tibi ago, Eminentissime, pro omnibus quae hucusque fecisti pro Ecclesia Dei in patria mea, necnon pro populo meo. Deus retribuat Eminentiae Tuae abundanter!

Eminentiae Tuae addictissimus in Christo.
Archiepiscopus zagrebiensis
Aloysius card. Stepinac.

Eminentissimo
Francisco Cardinali Spellman
archiepiscopo
New York

Kad sam sinoć ušao u E. sobu, nađem ga nasmijana i vedra. Odmah mi reče:

– »Imamo pravu senzaciju. Ali sam i u neprilici. ... Gledajte – i pokaže mi almanah. Evo moje pismo Spellmanu. Kako ga je mogao obja-

Učenici od 1. do 4. razreda iz Črešnjeva – područna škola Tužno – na hodočašću u Krašiću, 2. lipnja 2011.

Skupina iz Australije: Sydney, Cambera, itd. na hodočašću u Krašiću, 6. lipnja 2011.

viti? Ja sam ga doduše zamolio, da me ispriča pred drugima, to znači: ovlastio, da saopći sadržaj pisma i drugima, ali ni na kraj pameti nije mi bilo, da se to objavi u štampi. No ništa zato. Oni znaju, što ja mislim. Nemam što pred njima tajiti!«

***

Providnost – osjećamo – vodi i čuva naš dom. Neki dan dao sam potrebnima 15 kg brašna. Bili smo u kući s njim pri kraju, kad eto sutradan stigne nam na moju adresu vreća brašna od 45 kg.

Danas opet došli po porez. Dao sam zadnjih 7.000. Potrebe su velike, kad eto Lacković šalje Eminenciji 125 int. i od toga 6 pjevanih, 1 tihu à 2 dolara i 13 à 1 dolar. Eminencija dade meni. Iznenada eto novca. I tako redom. Nečega u kući nestane, i za čas od nekuda stigne!

Impressum

Časopis *Blaženi Alojzije Stepinac* (skraćeno: Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.
God. XVIII. (2011.), 3. listopada Broj 3.–4.

Cijena: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD. Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara.
Izdavač: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31 p. p. 949, 10001 Zagreb
Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb. Adresa uredništva: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb; telefon (01) 4814920; faks: 4814921; Spomen-zbirka iz ostavštine blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 4894879 ili e-mail adresa: juraj.batelja@zg.t-com.hr
Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi »čudo«, »svetost«, »svetac« i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva. Lektura: akad. Ante STAMAĆ, Marina ČUBRIĆ, prof. Tisak: DENONA

Mnoštvo vjernika, velik dio i u narodnim nošnjama, radosno uzlazi na posvetu nove crke sv. Jurja u Derventi, 16. srpnja 2011.

»Neka vam na srcu bude briga za duhovna zvanja: trudite se svojim oduševljenjem i vjernošću prenijeti živu želju da se velikodušno i bez oklijevanja odgovori Kristu, koji poziva na najdublje sjedinjenje s Njime, Glavom i Pastirom.«

Dvjesto mladih iz Dubrovačke biskupije na putu prema Zagrebu ususret papi Benediktu XVI. pohodilo je Krašić, saslušalo katehezu i molilo u crkvi pred oltarom bl. A. Stepinca, 4. lipnja 2011.

»Ljubljena Crkvo u Hrvatskoj, preuzmi ponizno i smjelo zadaću da budeš moralna savjest društva, 'sol zemlje' i 'svjetlo svijeta' (usp. Mt 5,13-14). Budi uvijek vjerna Kristu i njegovu Evanđelju, u društvu koje nastoji relativizirati i sekularizirati sve slojeve života. Budi boravište radosti u vjeri i nadi.«

»Herojsko svjedočanstvo blaženoga Alojzija Stepinca neka nadahne obnovu duhovnih zvanja među mladim Hrvatima.«

OBAVIJEST ČITATELJIMA GLASNIKA

Vjernici koji na Blaženikov zagovor budu uslišani – zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost – neka opis uslišanja i cjelovitu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 18, p. p. 949
10001 ZAGREB

U Muzeju bl. Alojzija na Kaptolu 31 možete nabaviti medalju bl. Alojzija – odlivenu u srebru ili bronci, uokvirenu staklenim okvirom – koja može biti dragi dar ili uspomena.

Cijena je 150 kn.

»Dragi svećenici – posebno vi župnici – poznata mi je važnost i mnogovrsnost vaših obveza, u doba kad se nedostatak svećenika počinje snažno osjećati. Potičem vas da ne klonete duhom, nego da ostanete budni u molitvi i u duhovnom životu da biste plodonosno mogli ispunjavati vaše služenje: naučavajući, posvećujući i vodeći sve koji su povjereni vašoj brizi.« (BENEDIKT XVI., *Nagovor na molitvi Večernje u Zagrebačkoj prvostolnici, 5. lipnja 2011.*)

SVJEDOČANSTVO VJERE I LJUBAVI NA UDBINI

U subotu 10. rujna 2011. proslavljen je na Udbini Dan hrvatskih mučenika. U suslavlju sa svim biskupima HBK i BKBiH, više stotina svećenika te mnoštva hrvatskih katolika iz domovine i inozemstva, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić posvetio je, ljubavlju i žrtvama hrvatskih vjernika izgrađenu, crkvu hrvatskih mučenika.

U oltar posvećene spomen-crkve ugrađene su moći bl. Alojzija Stepinca mučenika, za čiju proglašenje blaženim kardinal Franjo Kuharić reče da »nije samo zadovoljština za nanesene nepravde njemu osobno« nego je to »zadovoljština za nepravde nanesene i stotinama tisuća nedužnih žrtava koji su krvlju platili svoju pripadnost Katoličkoj crkvi i hrvatskom narodu, kao i svi koji su radi vjere, istine i pravde prošli križne putove ili umrli po zatvorima Titove Jugoslavije.«